

NEJVYŠŠÍ SOUD ČR

**SBÍRKA
SOUDNÍCH
ROZHODNUTÍ
A STANOVISEK**

9—10

ROČNÍK 1993

Věcný rejstřík

Adhezní řízení

(K rozhodování soudu v adhezním řízení, ve kterém je uplatněn nárok na náhradu nákladů spojených s pohřbem.)

č. 41-IV

(Povinnost k náhradě škody nelze uložit tomu obžalovanému, proti kterému poškozený neuplatnil návrh podle § 43 odst. 2 tr. ř.)

č. 45-II

Dobrovolné upuštění od pokusu

(Jestliže pachatel dobrovolně upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestního činu a odstránil nebezpečí, které vzniklo z podniknutí pokusu, trestnost pokusu zaniká bez ohledu na to, že ve stejné době v důsledku pachatelova nedbalostního jednání vznikl ten následek, který chtěl původně způsobit podniknutým pokusem.)

č. 43

Důkaz

(Oznámení o trestném činu podle § 158 odst. 1 tr. ř. není důkazem v trestním řízení a orgány činné v tomto řízení z něj tedy nemohou vycházet při zjišťování skutečného stavu věci.)

č. 46

Krádež

(Nepatrná hodnota cizí věci, které se pachatel zmocnil vloupáním, sama o sobě neznamená, že čin vykazuje nepatrný stupeň nebezpečnosti pro společnost.)

č. 38-III

Náhrada nákladů obhajoby státem při rehabilitaci

(Hradí-li stát náklady obhajoby v řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., není rozhodné, zda právní pomoc vykonával zvolený obhájce nebo ustanovený obhájce.)

č. 42

Nedovolená výroba lihu

(Za zařízení na výrobu lihu, ve smyslu ustanovení § 194a odst. 2 tr. zák. se nepovažuje takové zařízení, které je nekompletní, takže není bez podstatné úpravy způsobilé k takové výrobě.)

č. 48

Odnětí a přikázání věci

(Je-li podána obžaloba pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák. k soudu, kde působí soudce, který byl tímto činem poškozen, jsou dány podmínky k odnětí a přikázání věci jinému soudu.)

č. 39

Porušování autorských práv

(Dovoz a prodej audiokazet, které byly nahrány bez souhlasu nositelů autorských a příbuzných práv, je trestným činem podle § 152 tr. zák., jestliže pachatel jednal úmyslně. Při nedostatku úmyslu může jít o přeštok podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb.)

č. 50

Porušování domovní svobody

(Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí, může být i překážka, která není součástí domu, ale brání přístupu na pozemek, na němž se dům nachází.)

č. 38-I

Rozhodnutí a stanoviska v trestních věcech

Č. 35

Rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby v přípravném řízení je po podání obžaloby důvodem jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení uvedeným v § 30 odst. 2 tr. ř. Není přitom podstatné, jak o návrhu rozhodl.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 27. května 1993 sp. zn. Tzn 33/93)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení bývalého Nejvyššího soudu ČR z 9. prosince 1992 sp. zn. 4 To 78/92 i usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z 10. listopadu 1992 sp. zn. 1 T 35/92 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl. Obviněný R. H. byl ponechán ve vazbě.

Z odůvodnění:

Obžalobou krajského prokurátora v Ústí nad Labem je obviněný R. H. stíhán pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., který měl spáchat tím, že dne 28. 1. 1992 v nočních a časných ranních hodinách v domě č. 3 ve Svatováclavské ulici v Litoměřicích postupně usmrtil svou bývalou manželku B. P., nar. 31. 1. 1969, a její sestru L. Č., nar. 12. 5. 1975, a to tak, že obě jmenované nejprve intenzivně rdousil, B. P. způsobil rozlomení hrtanových chrupavek a krvácení pod hrtanovou sliznici a do okolních měkkých tkání, L. Č. pak vícečetné oděrky v podčelistní krajině a v úrovni jazyčky a hrtanu a krvácení v měkkých tkáních krku, za jícnem, v levém laloku štítné žlázy a ve sliznici hrtanu, pravděpodobně jí uzavíral dýchací cesty též smáčknutím nosu a úst, a posléze obě ženy vložil v přízemí, resp. v I. poschodí, do van s napuštěnou vodou a přivodil tak jejich smrt udušením z utopení.

Krajský soud v Ústí nad Labem předběžně projednal obžalobu a usnesením z 10. 11. 1992 sp. zn. 1 T 35/92 rozhodl tak, že podle § 188 odst. 1

písm. e) tr. ř. se trestní věc proti obviněnému H. vrací prokurátorovi k došetření. Obviněného H. ponechal soud ve vazbě.

Na základě stížnosti krajského prokurátora bývalý NS ČR usnesením z 9. 12. 1992 sp. zn. 4 To 78/92 zrušil napadené usnesení Krajského soudu ve výroku, jímž byla trestní věc vrácena prokurátorovi k došetření, a to-muto soudu uložil jednat a rozhodnout.

Proti usnesení býv. Nejvyššího soudu ČR podal ministr spravedlnosti ve lhůtě uvedené v § 272 tr. řádu ve prospěch i neprospěch obviněného R. H. stížnost pro porušení zákona.

Uvádí v ní, že důvodem zrušení výroku o vrácení věci k došetření byla podle názoru bývalého Nejvyššího soudu ČR skutečnost, že soud prvního stupně se dopustil procesního pochybení, když nerespektoval ustanovení § 30 odst. 2 tr. ř. a předseda senátu dr. Š. ve věci po podání obžaloby rozhodoval, přestože se již podílel na rozhodování o vazbě v přípravném řízení.

Jak je patrné z č. 1. 457 spisu, rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 24. 8. 1992 sp. zn. 1 Nt 410/92 v senátě, jemuž předsedal dr. Š., že trvání vazby obviněného H. se prodlužuje do 29. 10. 1992. Usnesení o vrácení věci k došetření ze dne 10. 11. 1992 sp. zn. 1 T 35/92 bylo učiněno v neveřejném zasedání senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem, jemuž předsedal též soudce.

Názor vyslovený býv. Nejvyšším soudem ČR v napadeném usnesení ministr spravedlnosti nepovažuje za správný, neboť rozhodnutí o prodloužení trvání vazby není rozhodnutím o vazbě ve smyslu ustanovení § 30 odst. 2 tr. řádu.

Všem rozhodnutím, která jednoznačně jsou rozhodnutími o vazbě, je společné to, že se jimi mění dosavadní postavení obviněného. Takovou povahu však nemá rozhodnutí soudu o návrhu prokurátora na prodloužení vazby podle § 71 odst. 1 tr. ř. Hlediskem pro rozhodnutí, zda se vazba prodlužuje nebo neprodlužuje, není samotná existence vazebních důvodů podle § 67 tr. ř. (tyto důvody musí být dány vždy), ale to, zda při existenci důvodů vazby by propuštěním obviněného na svobodu po uplynutí lhůty uvedené v druhé nebo třetí větě ustanovení § 71 odst. 1 tr. ř. mohlo být zmařeno nebo ztíženo dosažení účelu trestního řízení.

Podstatou rozhodování soudu o návrhu prokurátora na prodloužení vazby podle § 71 odst. 1 tr. ř. tudíž není přezkoumávání otázky, zda jsou dány důvody vazby podle § 67 tr. ř., a proto rozhodnutí o takovém návrhu není rozhodnutím o vazbě.

Nejde tedy o rozhodnutí, proti kterému by byla přípustná stížnost podle § 74 odst. 1 tr. ř., § 141 odst. 2 tr. ř. ani o rozhodnutí, které by ve smyslu § 30 odst. 2 tr. ř. vylučovalo na dalších procesních úkonech ve věci soudce, který v tomto smyslu rozhodoval.

Z uvedených důvodů ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud po vyslovení porušení zákona v ustanoveních § 30 odst. 2 a § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu ve prospěch i v neprospěch obviněného napadené usnesení zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1, popř. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. ř., správnost napadeného výroku usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen v prospěch i v neprospěch obviněného R. H.

Senát Nejvyššího soudu se ztotožňuje s tím, že rozhodnutí o návrhu na prodloužení vazby, v tomto případě vazby v přípravném řízení, není rozhodnutím o vazbě, proti kterému by bylo možno podat stížnost (srov. č. 57/1992 Sb. rozh. tr.).

Z hlediska ustanovení § 30 odst. 2 tr. řádu, obsahujícího také důvody vyloučení soudce z vykonávání úkonů trestního řízení po podání obžaloby, je však třeba rozhodování o návrhu na prodloužení vazby vykládat širěji. Širší výklad musí vycházet též z článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (publikováno pod č. 209/1992 Sb.) zdůrazňujícího kromě nezávislosti také nestrannost soudního orgánu jako jedné z podmínek spravedlivého projednání věci.

Z tohoto pohledu předchozí rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby je skutečností, která zpochybňuje jeho nestrannost při předběžném projednání obžaloby v téže věci. Není přitom podstatné, jak o trvání vazby rozhodl, ale to, že učinil předchozí úkon navenek vnímaný jako projev k věci a pachateli. V téže trestní věci nemůže tedy soudce bez do-

padu na nestrannost projevovat dalším úkonem svoje vnitřní přesvědčení (§ 2 odst. 6 tr. ř.).

Bývalý Nejvyšší soud ČR nepochybil, když v ní shledal důvod uvedený v ustanovení § 30 odst. 2 tr. ř. Nedostál však své povinnosti plynoucí z revizního principu, když se v rozhodnutí nevypořádal s konkrétními důvody vrácení věci k došetření.

Dále se Nejvyšší soud ČR zabýval jednotlivými důvody vrácení věci a vysvětlil, proč dospěl k závěru, že vrácení věci obviněného R. H. prokurátorovi k došetření nepokládá za opodstatněné.

Č. 36

Stížnost prokurátora proti rozhodnutí a propuštění obviněného z vazby na základě rozhodnutí o přijetí peněžité záruky podle § 73a odst. 1 tr. ř. má odkladný účinek (§ 74 odst. 2 tr. ř.).

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 11. 1. 1993 sp. zn. 3 To 799/92).

Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl stížnost prokurátora proti usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 1. 1992 sp. zn. Nt 475/92.

Z odůvodnění:

Usnesením ze 4. 1. 1993 sp. zn. Nt 475/92 rozhodl soudce Okresního soudu v Českých Budějovicích tak, že se podle § 73a odst. 1 tr. ř. přijímá peněžité záruka ve výši 20 000 Kč, kterou složil obviněný na účet Okresního soudu, a obviněný se propouští na svobodu.

Proti tomuto rozhodnutí podal v zákonné lhůtě stížnost okresní prokurátor v Českých Budějovicích. Namítl, že soudem určená výše peněžité záruky neodpovídá závažnosti skutku obviněného ani jeho majetkovým poměrům. Dále ve stížnosti namítl, že v usnesení bylo uvedeno nesprávné poučení, pokud bylo tvrzeno, že žádná stížnost proti němu nemá odkladný

účinek. Podle jeho názoru má rozhodnutí o přijetí peněžité záruky v tomto případě povahu rozhodnutí o propuštění z vazby, a proto je třeba podle § 74 odst. 2 tr. ř. přiznat stížnosti prokurátora proti němu odkladný účinek. Okresní soud dále pochybil, pokud na základě vlastního nepravomocného rozhodnutí vydal okamžitě příkaz k propuštění obviněného z vazby. Závěrem své stížnosti prokurátor navrhl, aby napadené rozhodnutí Okresního soudu bylo zrušeno a obviněný aby byl ponechán ve vazbě.

Krajský soud po přezkoumání napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, dospěl k závěru, že rozhodnutí Okresního soudu je věcně správné a stížnost proti němu zamítl.

K námitce prokurátora týkající se správnosti poučení o opravném prostředku Krajský soud uvedl:

Správná je argumentace prokurátora týkající se otázky odkladného účinku stížnosti prokurátora proti posuzovanému rozhodnutí a v důsledku toho i námitka o nesprávnosti příkazu Okresního soudu k propuštění obviněného na svobodu ihned po vydání dosud nepravomocného rozhodnutí. Okresní soud při poučení vycházel zřejmě z ustanovení § 73a odst. 5 tr. ř. V něm je uvedeno, že proti rozhodnutí o peněžité záruce podle odstavců 1, 3 a 4 téhož paragrafu, je přípustná stížnost, přičemž odkladný účinek má pouze stížnost proti rozhodnutí o případnutí peněžité záruky státu.

To však nemůže platit ve všech případech rozhodnutí podle § 73a odst. 1 tr. ř. Je-li přijata peněžité záruka ve věci, kde je obviněný ve vazbě, je důsledkem jejího přijetí rozhodnutí o propuštění obviněného z vazby, o němž se ustanovení § 73a odst. 5 tr. ř. nezmiňuje. Stížnost proti takovému rozhodnutí a její důsledky jsou však upraveny zvláštním ustanovením trestního řádu – § 74 odst. 2, které je nutno aplikovat na všechny případy propuštění obviněného z vazby. Podle něho má stížnost prokurátora odkladný účinek. Jde tedy o zvláštní případ rozhodnutí podle § 73a odst. 1 tr. ř., kde se uplatní ustanovení § 73a odst. 5 tr. ř., pokud jde o přijetí záruky, a ustanovení § 74 odst. 2, pokud jde o propuštění obviněného z vazby.

Vzhledem k tomu měl Okresní soud opatřit napadené usnesení poučením, podle kterého má stížnost prokurátora proti němu odkladný účinek. Nemohl také vydat okamžitě příkaz k propuštění z vazby, ale s takovým

postupem měl vyčkat vyjádření prokurátora či uplynutí lhůty prokurátora k podání stížnosti.

Tyto nedostatky nebylo ovšem již možno v řízení o stížnosti napravit.

Č. 37

K výkladu pojmu vloupání uvedeného v § 89 odst. 17 tr. zák.

Drátěný plot o výšce 185 cm uzavírající určitý prostor je jistící překážkou ve smyslu § 89 odst. 17 tr. zák. Pachatel, který takovou jistící překážku překoná přelezením, tedy s použitím vlastní fyzické síly a vnikne tak do uzavřeného prostoru, se dopouští vloupání ve smyslu uvedeného ustanovení.

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 11. 1. 1993 sp. zn. 4 To 65/93)

Krajský soud v Českých Budějovicích k stížnosti okresní prokurátorky v Jindřichově Hradci zrušil usnesení Okresního soudu v Jindřichově Hradci z 15. 12. 1992, sp. zn. 1 T 422/92 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Jindřichově Hradci citovaným usnesením postoupil podle § 314c odst. 1, písm. a) a § 171 odst. 1 tr. ř. trestní věc obviněných F. N. a M. N. k projednání Městskému úřadu v Jindřichově Hradci, neboť dospěl k závěru, že žalovaný skutek není trestným činem, ale mohl by být posouzen jako přestupek. Okresní soud nepochybuje o tom, že se oba obvinění stíhaného jednání dopustili, tedy, že 31. 10. 1992 v Člunku, okres Jindřichův Hradec obviněný F. N. zabavoval hlídacího psa a obviněný M. N. přelezl drátěný plot a vnikl do autobazaru, kde odmontoval z automobilu výfuk v ceně 700 Kč ke škodě poškozeného V. B. V tomto usnesení

Okresní soud vyslovil názor, že uvedený majetkový delikt nebyl spáchán za podmínek vloupání ve smyslu § 89 odst. 17 tr. zák.

Proti tomuto usnesení podala včas stížnost okresní prokurátorka v Jindřichově Hradci, ve které uvedla, že přelezení poměrně vysokého plotu pachatelem pokládá za překonání jistící překážky s použitím síly ve smyslu § 89 odst. 17 tr. zák., a tedy za vloupání. Navrhla proto, aby Krajský soud napadené usnesení zrušil a Okresnímu soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Podle ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř. Krajský soud přezkoumal napadené usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost je důvodná.

Stejně jako Okresní soud dospěl i Krajský soud k závěru, že provedené důkazy jednoznačně prokazují, že se oba obvinění dopustili jednání popsaného v žalobním návrhu.

Není možné ani zpochybňovat škodu vyčíslenou v daném případě částkou 700 Kč. Takováto výše škody vzhledem k ustanovení § 89 odst. 14 tr. zák. a vládního nařízení č. 464/1991 Sb. nemůže být považována za škodu nikoli nepatrnou ve smyslu § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. Proto také již v obžalobě okresní prokurátorka posoudila jednání obou obviněných jako trestný čin krádeže jen podle ustanovení § 247 odst. 1 písm. b) tr. zák., když vycházela z názoru, že čin byl spáchán vloupáním.

Trestní zákon v ustanovení § 89 odst. 17 vymezuje pojem vloupání tak, že se jím rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení, nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.

Ani Okresní soud nepochybuje o tom, že obviněný M. N. vnikl do uzavřeného prostoru tak, že překonal jistící překážku v podobě drátěného plotu. Je však toho názoru, že pouhé přelezení této překážky není překonáním překážky s použitím síly ve smyslu uvedeného ustanovení. Okresní soud se domnívá, že výraz s použitím síly vyjadřuje násilné působení na překážku, nikoli pouhé vyvinutí zvýšené fyzické námahy.

Krajský soud se s naposled uvedeným názorem Okresního soudu neztožňuje. Překonáním jistící překážky s použitím síly se právě rozumí pouhé vynaložení určitého fyzického úsilí. Jde o pojem, který je v zákoně záměrně použit proto, aby tam, kde pachatel překonává jistící překážku, byl

rozšířen pojem vloupání i na případy, kdy ještě nejde o použití násilí. Zákon nehovoří o použití síly proti překážce ani neuvádí nic o tom, že by v důsledku překonání překážky s použitím síly musela být na překážce způsobena nějaká změna. Výklad Okresního soudu je proto příliš zužující, jde nad rámec podmínek použití ustanovení § 89 odst. 17 tr. zák.

V tomto případě, vzhledem k tomu, že pachatel přešel plot vysoký 185 cm, jde o překonání jistící překážky s použitím síly ve smyslu § 89 odst. 17 tr. zák. i z hlediska potřebné intenzity vynaloženého fyzického úsilí.

Z těchto důvodů Krajský soud napadené usnesení zrušil a Okresnímu soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Č. 38

I. Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí (§ 238 odst. 2 tr. zák.), může být i překážka, která není součástí samotného domu, ale brání volnému přístupu na pozemek, na němž se dům nachází, např. drátěný plot.

II. O použití síly ve smyslu § 89 odst. 17 tr. zák. jde i tehdy, jestliže pachatel použil k překonání překážky nástroje, takže intenzita vlastní vynaložené fyzické síly nemusela být vzhledem k povaze použitého nástroje velká.

III. Nepatrná hodnota cizí věci, které se pachatel zmocnil vloupáním (§ 247 odst. 1 písm. b) tr. zák.), sama o sobě ještě neznamená, že uvedený čin vykazuje nepatrný stupeň nebezpečnosti činu pro společnost a že je proto vyloučena trestnost takového činu (§ 3 odst. 2 tr. zák.).

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 21. 5. 1993 sp. zn. 3 To 16/93)

K odvolání obžalovaného J. R. Vrchní soud v Praze zrušil v celém rozsahu rozsudek Krajského soudu v Plzni z 19. 2. 1993 sp. zn. 1 T 20/92 a ve věci znovu rozhodl tak, že obžalovaného J. R. uznal vinným trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák., krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b) tr. zák. a trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný J. R. uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák. Za tento trestný čin byl obžalovanému podle § 219 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody na třináct a půl roku, pro jehož výkon byl obžalovaný zařazen podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do třetí nápravně výchovné skupiny. V dalším bylo rozhodnuto o náhradě škody tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit poškozenému J. Š. částku 1 048 Kč.

Podle zjištění Krajského soudu se obžalovaný dopustil trestného činu tím, že 5. 6. 1992 kolem 16,00 hodin v Mariánských Lázních, okr. Cheb, v úmyslu odcizit peníze, vnikl do rodinného domku v Zeyerově ulici č. 481/15, při prohledávání místností byl přistížen majitelem J. Š. a v úmyslu odstranit svědka vloupání zasadil J. Š. kuchyňským nožem s čepelí dlouhou 115 mm celkem 15 bodných a bodněrezných ran do přední části hrudníku, břicha, pravého boku a zad, způsobil mu závažné poranění pravé plíce, pravé komory srdeční a pravé ledviny, což během několika minut vedlo ke smrti J. Š.

Proti rozsudku podal obžalovaný J. R. v zákonné lhůtě odvolání, jímž napadl výrok o vině a výrok o trestu. Námitky obžalovaného proti výroku o vině byly založeny na tvrzení, že poškozenému zasadil jen 4 až 5 ran pouze do břicha a že poté, co opustil dům poškozeného, musela se na místo dostavit jiná osoba, která ve skutečnosti byla pachatelem dalších ran, jimiž teprve byl poškozený usmrcen. Z toho obžalovaný dovozoval, že ho Krajský soud nesprávně uznal vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák. V návaznosti na to obžalovaný namítl, že mu byl uložen nepřiměřeně přísný trest. V závěru odvolání obžalovaný navrhl, aby Vrchní soud zrušil napadený rozsudek, aby ho uznal vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák., aby mu uložil trest odnětí svobody ve středu sazby stanovené v § 222 odst. 3 tr. zák. a aby rozhodl o náhradě škody shodně s napadeným rozsudkem.

Vrchní soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl obžalovaný podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a přihlížející při-

tom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, dospěl k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek vzešel z řízení, v němž bylo postupováno podle trestního řádu a v němž nedošlo k žádným podstatným vadám, zejména pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby. Krajský soud v takto provedeném řízení vykonal všechny dostupné důkazy nutné pro zjištění skutečného stavu věci a z těchto důkazů vyvodil odpovídající skutková zjištění. Námitkám obžalovaného, pokud směřovaly proti skutkovému základu napadeného rozsudku, Vrchní soud proto nemohl přisvědčit.

Při právním posouzení zjištěného skutkového stavu Krajský soud pochybil, pokud vedle trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák. neposoudil jednání obžalovaného též jako trestný čin porušování domovní svobody a jako trestný čin krádeže.

Obžalovaný naplnil znaky trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. tím, že bez vědomí a souhlasu poškozeného vstoupil do jeho domu. Ze strany obžalovaného šlo o neoprávněné vniknutí do domu jiného ve smyslu znaků trestného činu podle § 238 odst. 1 tr. zák. Do domu poškozeného vnikl obžalovaný poté, co kleštěmi rozštípal drátěný plot a co takto vytvořeným otvorem v plotě vnikl na zahradu u domu. Jednalo se tedy o překonání překážky, jejímž účelem bylo zabránit vniknutí, a obžalovaný proto naplnil znaky trestného činu porušování domovní svobody i podle § 238 odst. 2 tr. zák. Uvedená okolnost podstatně zvyšovala stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost ve smyslu § 88 tr. zák., protože obžalovaný si rozštípáním drátěného plotu ve vhodně zvoleném místě zajistil vstup na zahradu a do domu, aniž byl zpozorován poškozeným, který v tu dobu pracoval v jiné části zahrady. V zájmu úplnosti považuje Vrchní soud za potřebné dodat, že zákonný znak „překonání překážky, jejímž účelem je zabránit vniknutí“ ve smyslu § 238 odst. 2 tr. zák. je nutno vykládat tak, že jde nejen o takové překážky, které jsou bezprostředně součástí zařízení samotného domu nebo bytu, např. zámky, petlice či závory u domovních dveří nebo u dveří bytu, okenní mříže apod. Jde i o takové překážky, které sice nejsou přímo součástí samotného domu nebo bytu, ale které brání již volnému přístupu na poze-

mek, na němž se dům nachází, nebo přístupu do objektu, jehož součástí je byt. Z toho vyplývá, že „překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí“ podle § 238 odst. 2 tr. zák., je např. plot zahrady, která je na pozemku, na němž je i dům, dveře či vrata do dvora, který přísluší k domu, a jiná podobná zařízení, která brání vstupu do domu zprostředkovaně tím, že vylučují již volný přístup na okolní pozemek. O takový případ šlo i v posuzované věci.

Obžalovaný naplnil znaky trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b) tr. zák. tím, že v domě poškozeného, do kterého vnikl rozštípáním drátěného plotu, odcizil starší digitální hodinky zn. Montana v hodnotě 25 Kč. Popsaný způsob vniknutí odpovídá vloupání, jak je vymezeno v ustanovení § 89 odst. 17 tr. zák. Ze strany obžalovaného šlo o vniknutí do uzavřeného prostoru nedovoleným překonáním jistící překážky s použitím síly. Použití kleští k rozštípání drátěného plotu tu znamená „použití síly“ k překonání jistící překážky, i když intenzita vlastní vynaložené fyzické síly obžalovaného nemusela být vzhledem k povaze použitého nástroje velká. I když hodnota odcizené věci byla velmi nízká a z hlediska nominální částky vyjadřující její cenu ji lze hodnotit jako zanedbatelnou, byly znaky trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b) tr. zák. naplněny. Uvedený trestný čin spočívá v tom, že pachatel si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a čin spáchá vloupáním. Tím je okruh zákonných znaků vyčerpán a hodnota věci není pro jejich naplnění rozhodná. V posuzovaném případě nemá hodnota odcizené věci ani ten význam, že by vylučovala splnění materiální podmínky trestnosti ve smyslu § 3 odst. 1 tr. zák., tedy to, že šlo o čin pro společnost nebezpečný. Hodnota věci není v tomto případě důvodem ani pro závěr, že by posuzovaný čin neměl potřebný stupeň společenské nebezpečnosti a že by stupeň této nebezpečnosti byl nepatrný (což jinak vylučuje trestnost činu vzhledem k ustanovení § 3 odst. 2 tr. zák.). Nepatrná hodnota odcizené věci sama o sobě ještě neznamena, že uvedený čin má nepatrný stupeň nebezpečnosti pro společnost a že je proto vyloučena jeho trestnost. Hodnota odcizené věci totiž není jediným hlediskem pro posouzení stupně společenské nebezpečnosti činu, neboť tento stupeň je třeba určit se zřetelem k mnohem širšímu okruhu hledisek, jak jsou vymezena v ustanovení § 3 odst. 4 tr. zák.

Z tohoto pohledu pak je významné to, že obžalovaný se krádeže dopustil po předchozí obhlídce místa a po vyhodnocení poměrů umožňujících vniknutí do domu poškozeného, že k vloupání použil nástroje, který si za tím účelem přinesl, že od činu ho neodradila ani přítomnost poškozeného v bezprostřední blízkosti domu, že byl rozhodnut odcizit peníze, že také za účelem dosažení tohoto záměru začal systematicky prohledávat místnosti a že až bezvýslednost úsilí o nalezení peněz přivedla obžalovaného k odcizení hodinek. Obžalovaný se tedy krádeže věci v hodnotě 25 Kč dopustil jednáním, které je charakterizováno vysokou mírou rozhodnosti a odhodlanosti a které původně směřovalo k odcizení peněz, což ve spojení se způsobem provedení krádeže odůvodňuje závěr, že stupeň nebezpečnosti tohoto činu pro společnost byl vyšší než nepatrný ve smyslu § 3 odst. 2 tr. zák.

Č. 39

Je-li podána obžaloba pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák. k soudu, kde působí soudce, který měl být tímto trestným činem poškozen, jsou dány důležité důvody k tomu, aby věc byla příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu (§ 25 tr. řádu).

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 23. 4. 1993 sp. zn. 4 Tz 19/93)

K stížnosti pro porušení zákona generálního prokurátora ČR Vrchní soud v Praze rozhodl tak, že zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z 24. 9. 1992 sp. zn. 5 Nt 66/92 a sám ve věci rozhodl tak, že se trestní věc obviněného B. O. odnímá Okresnímu soudu v Litoměřicích a přikazuje Okresnímu soudu v Lounech.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor v Litoměřicích podal dne 24. 8. 1992 u Okresního soudu v Litoměřicích obžalobu na obviněného B. O. jednak pro rozsáhlou majetkovou trestnou činnost, kvalifikovanou jako trestné činy podvodu

a krádeže, jednak pro skutek posouzený obžalobou jako trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák.

Posledně uvedeného deliktu se obviněný B. O. dopustil podle obžaloby tím, že dne 8. 3. 1992 ve výkonu vazby ve věznici MS ČR v Litoměřicích napsal a odeslal dopis adresovaný soudkyni Okresního soudu v Litoměřicích JUDr. O. H., ve kterém jmenovanou napadl hrubými, nevybíravými slovními výrazy proti její osobě.

Dne 17. 11. 1992 byl spis předložen Krajskému soudu v Ústí nad Labem s požadavkem na přikázání věci jinému soudu z důvodů zajištění objektivit rozhodnutí.

Krajský soud tento argument neakceptoval a usnesením z 24. 9. 1992 sp. zn. 5 Nt 66/92 rozhodl podle § 25 odst. 1 tr. ř. tak, že trestní věc obviněného B. O. se Okresnímu soudu v Litoměřicích neodnímá.

Proti rozhodnutí Krajského soudu podal generální prokurátor České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch i v neprospěch obviněného B. O.

Stěžovatel v odůvodnění podaného mimořádného opravného prostředku především poukázal na to, že trestní řád nedefinuje obsah pojmu „důležité důvody“, pro které může být věc příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu téhož druhu a stupně.

Základním kritériem pro posouzení existence důležitých důvodů tudíž podle názoru generálního prokurátora je, zda u místně příslušného soudu lze zajistit dodržení základních zásad trestního řízení, jak jsou uvedeny v ustanovení § 2 tr. řádu, a vyloučit jakékoliv pochybnosti o nestrannosti soudu, jako principu uvedeného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod občana, i v ustanovení § 5 odst. 1 zákona o soudech a soudcích (zák. č. 335/1991 Sb., ve znění zák. č. 264/1992 Sb. a zák. č. 17/1993 Sb.).

Tyto pochybnosti podle názoru stěžovatele zde nepochybně existují, pokud by Okresní soud v Litoměřicích měl projednávat trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 3 tr. zák., jehož se měl dopustit obviněný B. O. vůči soudkyni Okresního soudu v Litoměřicích JUDr. O. H.

Pokud proto Krajský soud v Ústí nad Labem ponechal uvedenou trestní věc k rozhodnutí Okresního soudu v Litoměřicích, porušil zákon v usta-

novení § 25 odst. 1 tr. řádu v neprospěch, ale i ve prospěch obviněného B. O.

Generální prokurátor proto navrhl, aby Vrchní soud v Praze v této podobě porušení zákona vyslovil, aby napadené usnesení Krajského soudu zrušil a dále aby postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. řádu. správnost výroku napadeného usnesení a zabýval se rovněž správností postupu řízení, které jeho vydání předcházelo.

Vrchní soud shledal, že Krajský soud v Ústí nad Labem v odůvodnění napadeného usnesení sice zahrnul mezi důležité důvody svědčící pro odnětí věci příslušnému soudu a její přikázání jinému soudu téhož druhu a stupně též požadavek zabezpečení spravedlivého rozhodnutí v případě vyloučení soudců z vykonávání úkonů trestního řízení podle § 30 odst. 1 tr. řádu.

O takový případ však v předmětné trestní věci podle názoru Krajského soudu nejde, neboť nebylo zjištěno, že by soudci Okresního soudu v Litoměřicích, s výjimkou JUDr. O. H., které však trestní věc obviněného B. O. nebyla přidělena k rozhodování, splňovali zákonné podmínky k vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení, jak má ustanovení § 30 odst. 1 tr. řádu na mysli.

Z obsahu návrhu Okresního soudu v Litoměřicích ostatně podle Krajského soudu ani nevyplývalo, že by se soudci sami cítili být podjatými, pouze jimi byla naznačena domněnka, že by mohli být z podjatosti podezříváni.

Podobná domněnka však podle mínění Krajského soudu zcela postrádala opodstatnění, neboť soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze právním řádem. Skutečnost, že jeden z nich je poškozeným v konkrétní věci, nemůže být podle Krajského soudu podnětem k tomu, aby ostatní byli vyloučeni z projednání této věci, navíc, když k takovému postupu neexistuje žádný zákonný důvod.

Shora uvedenou argumentaci neshledal Vrchní soud v této konkrétní trestní věci obviněného B. O. přiléhavou a správnou a v důsledku toho nemohl shledat zákonným a správným ani rozhodnutí, které bylo na shora

citovaných úvahách a závěrech Krajského soudu v Ústí nad Labem založeno.

Plně opodstatněným naproti tomu bylo podle zjištění Vrchního soudu podání mimořádného prostředku generálním prokurátorem, neboť k porušení zákona skutečně došlo.

Nebyl ovšem porušen v neprospěch i ve prospěch obviněného B. O., ale výhradně v jeho neprospěch, neboť rozhodování v jeho trestní věci bylo Krajským soudem přes odůvodněné námitky Okresního soudu v Litoměřicích ponecháno tomuto Okresnímu soudu, o jehož plné nepodjatosti a nezaujatosti, respektive naprosté nepodjatosti a nezaujatosti všech jeho soudců – a popřípadě i přísedících a zapisovatelů – bylo reálně možné mít pochybnost, byť by se oni sami popřípadě podjatými být ani necítili.

V takovéto procesní situaci jsou podle názoru Vrchního soudu v Praze vždy dány důležité důvody pro odnětí věci příslušnému soudu a její přikázání jinému soudu téhož druhu a stupně, jak předpokládá ustanovení § 25 odst. 1 tr. řádu.

Vrchní soud v Praze proto vyslovil, že napadeným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem byl porušen zákon v ustanovení § 25 odst. 1 tr. řádu v neprospěch obviněného B. O. a toto usnesení podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil.

Protože byly splněny zákonné podmínky pro postup podle § 271 odst. 1 tr. řádu, který ostatně stěžovatel výslovně navrhl, Vrchní soud v Praze po zrušení vadného rozhodnutí Krajského soudu znovu sám ve věci rozhodl.

Podle § 25 odst. 1 tr. řádu trestní věc obviněného B. O. odňal Okresnímu soudu v Litoměřicích a přikázal ji Okresnímu soudu v Lounech.

Volba tohoto konkrétního Okresního soudu byla vedena zejména hlediskem účelnosti a vhodnosti.

Č. 40

Procesně účinně může upozornit obžalovaného na možnost přísnějšího posouzení skutku (§ 225 odst. 2 tr. řádu) v řízení před soudem pouze předseda senátu, nikoliv prokurátor.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 26. 5. 1993 sp. zn. 11 To 37/93)

Vrchní soud v Praze zrušil v celém rozsahu rozsudek Městského soudu v Praze z 12. 1. 1993 sp. zn. 2 T 31/92 a podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil věc soudu prvního stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byla obžalovaná Y. D. uznána vinnou trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, odst. 3 tr. zák., za který jí podle § 222 odst. 3 tr. zák. byl uložen trest odnětí svobody v trvání osmi a půl roku, pro jehož výkon byla podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazena do první nápravně výchovné skupiny. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jí byla uložena povinnost uhradit státu na účet Obvodního úřadu Praha 4, Táborská 500, škodu ve výši 40 000 Kč.

Podle skutkových zjištění Městského soudu v Praze se měla obžalovaná uvedeného trestného činu dopustit tím, že dne 19. 2. 1992 kolem 20.00 hod. v Praze 4, tř. 5. května 18, ve svém bytě ve 2. poschodí způsobila úmyslně opakovaně vedenými útoky na tělo nezl. K. B., nar. 9. 12. 1989, většící se zlomeninu levé kosti čelní a temenní končící v kosti týlní vlevo, roztržení levého švu spánkového, krvácení pod tvrdou plenu mozkovou, pohmoždění mozku ve tkáni levého spánkového laloku, rozsáhlou modřinu o velikosti 11×6 cm, drobné oděrky na čele a týle, oděrky na vnitřní straně dolního rtu, krevní výrony po obou stranách jazyka a četné oděrky a modřiny na obličeji, šiji, trupu a končetinách a dále skupinu 10 drobných vpichů na zádech a tímto svým jednáním způsobila nezletilé K. B. těžkou újmu na zdraví a následně smrt.

Proti uvedenému rozsudku podali ihned po jeho vyhlášení odvolání městský prokurátor v Praze a obžalovaná Y. D.

Městský prokurátor v Praze namítl ve svém odvolání, že Městský soud pochybil, pokud jednání obžalované právně kvalifikoval pouze jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, odst. 3 tr. zák., ačkoliv je bylo na místě kvalifikovat jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 tr.

zák. V tomto směru poukázal na to, že ze závěrů znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství sice vyplývá, že nezletilá poškozená utrpěla četná zranění na hlavě, z nichž jedno vedlo k její smrti, přičemž u tohoto zranění nemohli znalci plně potvrdit, zda bylo způsobeno aktivním mechanismem, ovšem dále utrpěla četná zranění po celém těle, která dle znalců byla způsobena aktivní silou např. úderu pěstmi nebo kopanci. Odvolatel z toho dovodil, že obžalovaná si musela být vědoma toho, že svým jednáním může dítě usmrtit a s tím byla srozuměna.

Závěrem městský prokurátor navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadený rozsudek a sám rozhodl tak, že by obžalovanou uznal vinnou trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1 tr. zák. a uložil jí trest odnětí svobody v rámci této trestní sazby.

Obžalovaná Y. D., která výše uvedený rozsudek napadla odvoláním ihned po jeho vyhlášení, toto ani dodatečně neodůvodnila.

Vrchní soud v Praze z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

Pokud jde o přípravné řízení, bylo provedeno v souladu s trestním řádem. Byly opatřeny veškeré dostupné důkazy, které mohly přispět k objasnění skutečného stavu věci. Plně respektována byla také veškerá ustanovení zaručující právo obžalované na obhajobu.

Zcela v souladu se zákonem se však nejeví postup Městského soudu v Praze při provádění některých důkazů ve stádiu hlavního líčení a při jejich hodnocení.

V prvé řadě soud prvního stupně, pokud neprovedl důkaz výpověďmi svědků M. B. a R. a M. R., se dopustil procesního pochybení porušením ustanovení § 220 odst. 3 tr. ř., neboť neprobral v hlavním líčení důkazy shromážděné v přípravném řízení mající souvislost s projednávanou trestní věcí.

Dalšího procesního pochybení se soud prvního stupně dopustil, pokud výpovědi svědků V. B. a E. K. přečetl v hlavním líčení dne 11. ledna 1993 podle § 211 odst. 2 písm. a) tr. ř., ačkoliv dle tohoto ustanovení mohl postupovat pouze v případě, že by uvedení svědci zemřeli nebo se stali ne-

zvěstnými, pro trvalý pobyt v cizině nedosažitelnými anebo onemocněli chorobou, která natrvalo nebo pro dohlednou dobu by znemožnila jejich výslechy. Žádná z těchto zákonem předpokládaných podmínek ovšem nenastala, a proto bylo na místě svědky v hlavním líčení osobně vyslechnout, popř. za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 211 odst. 1 písm. a) tr. ř. jejich dříve učiněné výpovědi přečíst.

Konečně Vrchní soud v Praze shledal nezákonným postup soudu prvního stupně, pokud připustil, aby prokurátorka v hlavním líčení upozornila obžalovanou na možnost přísnějšího posuzování předmětného skutku (§ 225 odst. 2 tr. ř.). K takovému postupu by ve stádiu řízení před soudem byla oprávněna pouze předsedkyně senátu soudu prvního stupně, což vyplývá obecně z ustanovení § 181 odst. 2 tr. ř., neboť po podání obžaloby pouze soud rozhoduje samostatně všechny otázky související s dalším řízením a konkrétně z ustanovení § 190 odst. 2 tr. ř., podle kterého předseda senátu upozorní na možnost odchylného právního posouzení osoby, kterým se doručuje opis obžaloby a shodně postupuje i v dalším stádiu řízení před soudem podle § 225 odst. 2 tr. ř. Jedině předchozí upozornění, které obžalovanému poskytl v řízení před soudem předseda senátu, může mít procesní důsledky předpokládané ustanovením § 225 odst. 2 tr. ř.

Č. 41

I. Důvodem pro přibrání jako znalce osoby v seznamu soudních znalců nezapsané (§ 24 odst. 1 zákona č. 36/1937 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících) nemůže být sama o sobě okolnost, že je s případem seznámena a podávala již v této věci odborné vyjádření.

Okolnost, že přibráný znalec již před podáním znaleckého posudku vyslovil na věc určitý názor, může být důvodem pochybnosti o jeho nepodjatosti.

II. K otázce tzv. přerušení příčinné souvislosti v případě, kdy poškozený, který je léčen v nemocnici na následky útoku obviněného, zemřel a je podezření, že ke smrti došlo v důsledku opožděného lékařského zákroku.

III. Spolupachatelé trestného činu ublížení na zdraví odpovídají za celý následek společného jednání bez ohledu na okolnost, jaké konkrétní dílčí

zranění bylo způsobeno konkrétním dílčím útokem toho kterého pachatele, a také bez ohledu na okolnost, že byl rozdíl v intenzitě jednání jednotlivých spolupachatelů.

IV. K rozhodování soudu v adhezním řízení, ve kterém je uplatněn nárok na náhradu nákladů spojených s pohřbem.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 28. 5. 1993 sp. zn. 5 To 21/93)

Vrchní soud v Praze k odvolání obžalovaného P. S. zrušil ohledně tohoto obžalovaného a podle § 261 tr. ř. i ohledně obžalovaného L. D. v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové z 27. 10. 1992 sp. zn. 1 T 33/92 výrok o náhradě škody týkající se poškozeného Z. P. a tohoto poškozeného odkázal s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný P. S. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák. a trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. (ve znění zák. č. 557/1991 Sb.) a odsouzen podle § 222 odst. 3 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na devět roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Kromě toho bylo obžalovanému P. S. uloženo podle § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. protialkoholní ambulantní ochranné léčení. V dalším bylo rozhodnuto o náhradě škody tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. je obžalovaný P. S. povinen zaplatit společně a nerozdílně s obžalovaným L. D. poškozenému Z. P. částku 6117 Kčs a že obžalovaný P. S. sám je povinen zaplatit státu zastoupenému Nemocnici Pardubice částku 1424 Kčs na účet Okresního úřadu v Pardubicích. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl stát zastoupený Nemocnicí Pardubice odkázán se zbytkem nároku na náhradu škody na regresní řízení.

Trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák. se obžalovaný P. S. dopustil podle zjištění Krajského soudu tím, že společně s obžalovaným L. D. 30. 1. 1991 kolem 01,30 hod. na stezce pro chodce

vedoucí od nádraží ČSD na sídliště Polabiny 3 v Pardubicích v podnapilém stavu fyzicky napadl P. P., kterého opakovaně intenzivně tloukl pěstmi a kopal nohama obutýma v pevné obuvi do obličeje a břicha a v tomto jednání pokračoval přesto, že se poškozený v důsledku podnapilosti nebránil a upadl na zem, čímž si způsobil mnohočetná zranění, zejména zhmoždění mozkové tkáně s bezvědomím, pohmoždění břišní slinivky a trhlinu levého jaterního laloku, v důsledku nichž poškozený 12. 2. 1991 zemřel.

Trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. se obžalovaný P. S. dopustil podle zjištění Krajského soudu tím, že 21. 5. 1991 kolem 22,15 hod. v Ohrazenické ulici před domem čp. 174 v Pardubicích v podnapilém stavu fyzicky napadl F. R. v úmyslu zmocnit se jeho peněz a věcí, strhl jej na zem, klekl si na něho a opakovaně mu tloukl hlavou o zem, čímž mu způsobil otřes mozku lehkého stupně, oděrky a krevní výron v pravé spánkové krajině a v pravé čelní krajině hlavy a krevní výron kolem pravého oka s dobou léčení a pracovní neschopností do 30. 5. 1991, a odcizil mu náramkového hodinky v hodnotě 120 Kčs.

Vedle toho bylo napadeným rozsudkem rozhodnuto o vině, trestu, ochranném opatření a náhradě škody též ohledně obžalovaného L. D. V této části nabyl rozsudek právní moci v řízení před Krajským soudem jako soudem prvního stupně.

Proti rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný P. S., který napadl výrok o vině trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák. a výrok o trestu. Námitky obžalovaného proti výroku o vině trestným činem ublížení na zdraví byly založeny na tom, že příčinná souvislost mezi jeho jednáním a smrtelným následkem byla přetržena opožděností lékařského zákroku během hospitalizace poškozeného a že jeho jednání proti poškozenému nebylo ve srovnání s jednáním spoluobžalovaného L. D. tak intenzivní, aby ho bylo možno jednoznačně označit za příčinu smrti. V závěru odvolání obžalovaný P. S. navrhl, aby Vrchní soud zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák. a ve výroku o trestu, aby ho uznal vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. a aby mu uložil podstatně mírnější trest.

Vrchní soud přezkoumal podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž obžalovaný P. S. mohl podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo této části rozsudku, a přihlížející přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, dospěl k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek je výsledkem řízení, které bylo provedeno podle trestního řádu a v kterém nedošlo k žádným podstatným vadám, které by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby.

Vadou řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, je v podstatě jen to, že Krajský soud za důkaz považoval znalecký posudek doc. MUDr. J. B., CSc. Tohoto znalce k podání posudku z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie ustanovil vyšetřovatel usnesením z 13. 5. 1992. Přitom doc. MUDr. J. B., CSc., přednosta chirurgické kliniky fakultní nemocnice v Hradci Králové, není zapsán v seznamu soudních znalců. Pro jeho ustanovení znalcem v tomto řízení zjevně nebyly splněny podmínky uvedené v § 24 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb. o znalcích a tlumočnících. Podle tohoto ustanovení mohl vyšetřovatel postupovat tak, jak učinil, mimo jiné za předpokladu, že by pro příslušný obor nebyl znalec do seznamu zapsán nebo že by znalec zapsaný do seznamu nemohl posudek podat nebo že by podání posudku znalcem zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady. V seznamu soudních znalců je naopak zapsán dostatečný počet znalců pro obor zdravotnictví, odvětví chirurgie a žádné konkrétně zjištěné okolnosti neukazovaly na to, že by zapsaní znalci nemohli posudek podat, resp., že by podání posudku některým ze zapsaných znalců bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady. Vyšetřovatel ostatně ustanovení doc. MUDr. J. B., CSc., znalcem v usnesení z 13. 5. 1992 ani nezdůvodnil hledisky uvedenými v § 24 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb. a omezil se jen na konstatování, že doc. MUDr. J. B., CSc. „je s případem seznámen, neboť v této věci podával odborné vyjádření“. Tato skutečnost ovšem naopak svědčí pro závěr, že doc. MUDr. J. B., CSc. měl k věci takový poměr, pro který lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. To je podle § 11 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb. důvodem, pro který znalec nesmí podat posudek. Vyšetřovatel nejprve jako důkaz opatřil odbor-

né vyjádření chirurgické kliniky fakultní nemocnice v Hradci Králové k otázce, jakou měrou se na smrti poškozeného P. P. podílela skutečnost, že nebylo včas zjištěno poranění slinivky a jater. Toto odborné vyjádření vypracoval a podepsal právě doc. MUDr. J. B., CSc., přednosta chirurgické kliniky fakultní nemocnice v Hradci Králové. Poté, co věc byla Krajským soudem vrácena prokurátorovi k došetření s pokynem, aby byl příbrán znalec, vyšetřovatel ustanovil doc. MUDr. J. B., CSc. znalcem za účelem objasnění otázky, zda by včasný operativní zákrok vedl ke zlepšení zdravotního stavu poškozeného P. P., eventuálně k odvrácení jeho smrti. Vyšetřovatel ovšem pominul nejen zjevnou absenci podmínek ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., ale i to, že doc. MUDr. J. B., CSc. jako zpracovatel odborného vyjádření v podstatě již vyslovil před podáním znaleckého posudku na věc určitý názor a že tak vznikl v jeho vztahu k věci takový poměr, který může být již sám o sobě důvodem pochybnosti o nepodjatosti znalce, a to bez ohledu na meritorní obsah posudku. Krajský soud proto neměl posudek doc. MUDr. J. B., CSc. vůbec považovat za důkaz znaleckým posudkem podle § 105 a násl. tr. ř. a neměl ani provádět v hlavním líčení důkaz tímto posudkem.

Tato vada v postupu řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, však neměla povahu podstatné vady, pro níž by bylo třeba napadený rozsudek, resp. jeho část zrušit podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Uvedená vada totiž neměla žádný vliv na objasnění věci, protože skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplývaly i z jiných důkazů, zejména ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství (tento důkaz byl proveden v souladu s trestním řádem i zákonem č. 36/1967 Sb.).

I se zřetelem k tomu, že postup v souvislosti s provedením důkazu znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie byl vadný, je na místě závěr, že Krajský soud provedl dokazování jinak v rozsahu, který odpovídal potřebám zjištění skutečného stavu věci, a že z těchto důkazů vyvodil správná skutková zjištění. To se týká jak jednání obžalovaného P. S. proti poškozenému P. P., tak jeho jednání proti poškozenému F. R.

Výsledkům dokazování tak odpovídá i zjištění Krajského soudu, že mezi jednáním obžalovaného P. S. a smrtí poškozeného P. P. je příčinná sou-

vislost. Námitky, které proti tomuto závěru uplatnil obžalovaný v podaném odvolání, nejsou důvodné.

Povaha a rozsah zranění poškozeného P. P. byly spolehlivě zjištěny na podkladě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Z tohoto důkazu vyplývá, že poškozený utrpěl tupý úraz hlavy, krku a trupu, omrzliny na břiše a levém stehně a podchlazení organismu. Velmi závažná byla poranění mozku a slinivky břišní, přičemž každé z těchto poranění bylo samo o sobě tak nebezpečné, že poškozeného bezprostředně ohrožovalo na životě. Dále ze znaleckého posudku plyne, že vývoj zdravotního stavu poškozeného, který se vůbec neprobral z bezvědomí, byl v návaznosti na utrpěná zranění takový, že smrt nastala v důsledku prudkého zánětu slinivky břišní s nekrozou její tkáně a s krvácením do břišní dutiny. Se zřetelem k obsahu znaleckého posudku je nepochybné, že zánět slinivky břišní s nekrozou její tkáně a s krvácením do břišní dutiny měl základ v pohmoždění slinivky, které bylo jedním z více zranění, která poškozený při útoku obžalovaného P. S. a jeho spolupachatele utrpěl. Je tedy zřejmé, že pohmoždění slinivky břišní, které vedlo k jejímu zánětu, nekroze její tkáně a krvácení do břišní dutiny, bylo příčinou smrti poškozeného. Tato příčinná souvislost není nijak dotčena okolností, že chirurgický zákrok, který spočíval v operaci slinivky a v revizi břišní dutiny, byl proveden 10. 2. 1991, tj. deset dnů od přijetí poškozeného k hospitalizaci.

O časový odstup mezi přijetím poškozeného k hospitalizaci a provedením chirurgického zákroku opíral obžalovaný P. S. v podaném odvolání svou námitku o přerušení příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a smrtí poškozeného. Tato námitka však je neopodstatněná.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, jehož podkladem byl i chorobopis poškozeného z doby jeho hospitalizace, je zřejmé, že nález spočívající v narůstajícím vzedmutí břicha se objevil teprve 10. 2. 1991, že do té doby takový nález na břiše nebyl a že chirurgický zákrok byl proveden téhož dne, kdy se nález objevil. Nepřichází proto v úvahu závěr, že by chirurgický zákrok byl proveden opožděně ve vztahu k době, kdy se na břiše poškozeného objevil nález, který byl podnětem k chirurgickému zákroku.

Vytvářet může pouze otázka, zda poranění slinivky břišní mohlo být zjištěno dříve a zda i chirurgický zákrok mohl být proveden dříve. Ovšem bez ohledu na dobu, kdy bylo poranění slinivky břišní zjištěno a kdy byl proveden chirurgický zákrok, zůstává objektivně prokázanou skutečností, že příčinou smrti poškozeného bylo právě poranění slinivky a že již toto poranění samo o sobě ohrožovalo poškozeného na životě. I kdyby byly důvody považovat zjištění lékařů týkající se poranění slinivky za opožděné a i kdyby v návaznosti na to byl také chirurgický zákrok ve vztahu k době vzniku poranění proveden opožděně, znamenalo by to v krajním případě pouze tolik, že tato opožděnost byla jen další, a to dílčí příčinou smrti poškozeného, která by se mohla uplatnit jen ve dle jednání obžalovaného jako příčiny poranění, jež samo o sobě již ohrožovalo život poškozeného. Uvažovaná opožděnost by se sama nemohla uplatnit jako výlučná příčina smrti poškozeného místo jednání obžalovaného. V posuzovaném případě tedy nemůže jít o přetržení příčinné souvislosti v tom smyslu, že by případná opožděnost chirurgického zákroku zcela nahradila jednání obžalovaného v příčinném vztahu ke smrtelnému následku. Tak by tomu mohlo být např. tehdy, pokud by opožděný chirurgický zákrok nebo vůbec nesprávný léčebný úkon sám vyvolal takovou změnu ve zdravotním stavu poškozeného, která by vedla k jeho smrti, přičemž by nutnost provedení tohoto zákroku nastala z jiných lékařských důvodů, než bylo zranění způsobené obviněným. V této spojitosti je nutno znovu zdůraznit, že obžalovaný způsobil poškozenému takové zranění slinivky, které samo o sobě již ohrožovalo život poškozeného a které vzhledem k své povaze a celkovému stavu organismu poškozeného, jak byl vyvolán fyzickým útokem obžalovaného a jeho spolupachatele, bylo smrtelné. Proto je závěr Krajského soudu o příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaného a smrtí poškozeného P. P. správný, a to bez ohledu na vadný postup Krajského soudu při provádění důkazu znaleckým posudkem doc. MUDr. J. B., CSc.

Neopodstatněná je i námitka obžalovaného P. S., že jeho odpovědnost za smrt poškozeného P. P. není dána vzhledem k rozdílné intenzitě jednání tohoto obžalovaného a jednání obžalovaného L. D. Obžalovaný P. S. v této souvislosti poukazoval na menší intenzitu svého jednání.

Především je nutno zdůraznit, že oba obžalovaní poškozeného napadli

úder rukama i kopanci do různých částí těla. Ze strany obou obžalovaných tedy šlo o jednání téže povahy. Motivace útoku proti poškozenému byla u obou obžalovaných společná a vycházela z jejich domněnky, že poškozený učinil nějaké oznámení na policejním oddělení na nádraží ČSD v Pardubicích. Každý z obžalovaných při útoku na poškozeného viděl, jak proti poškozenému útočí druhý z nich. Oba obžalovaní se vzájemně přidávali k útokům druhého. Ze strany žádného z obžalovaných nedošlo v průběhu útoku proti poškozenému k jakémukoli projevu, který by třeba jen náznakem svědčil o tom, že některý obžalovaný se distancuje od jednání druhého obžalovaného. Naopak před policejní hlídkou, která shodou okolností projížděla kolem místa napadení poškozeného a projevila o dění zájem, oba obžalovaní shodně zakrývali předchozí jednání proti poškozenému, zatajili, že poškozený již je vážně zraněný, vydávali ho jen za opilého, ujišťovali policejní hlídku, že se o poškozeného postarají, a nikdo z nich nedal před policejní hlídkou najevo, že by s jednáním druhého nesouhlasil. Po odjezdu policejní hlídky oba obžalovaní dokonce ve fyzickém napadání poškozeného opět pokračovali, ačkoli poškozený již byl zjevně vážně zraněný, nebránil se a neprojevoval v podstatě již žádnou aktivitu ani reakci. Oba obžalovaní zanechali poškozeného, který ležel na zemi, nebyl zjevně schopen sám si zajistit pomoc a byl vystaven nepříznivému vlivu mrazivého počasí v noční době. Za uvedených okolností je na místě závěr, že fyzický útok proti poškozenému P. P. byl jako celek společným jednáním obou obžalovaných, že všechna zranění poškozeného i jeho smrt jsou následkem tohoto společného jednání a že každý z nich proto odpovídá za celý následek společného jednání bez ohledu na okolnost, jaké konkrétní dílčí zranění bylo způsobeno konkrétním dílčím útokem toho kterého obžalovaného, a také bez ohledu na okolnost, že tu případně byl určitý rozdíl v intenzitě jednání jednotlivých obžalovaných. Tyto důsledky vyplývají ze zásad, jimiž je ovládán institut spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák.

Krajský soud proto důvodně považoval obžalovaného P. S. za spolupachatele trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. Vážné zranění poškozeného P. P. Krajský soud správně kvalifikoval jako těžkou újmu na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. e) tr. zák., tj. jako poško-

zení důležitého orgánu. Ze způsobu jednání obžalovaného a z okolností, kterými bylo toto jednání provázeno, Krajský soud opodstatněně dovodil, že obžalovaný chtěl způsobit poškozenému těžkou újmu na zdraví a že způsobení těžké újmy na zdraví tak bylo zahrnuto úmyslným zaviněním obžalovaného ve smyslu § 4 písm. a) tr. zák. Ohledně smrtelného následku, ke kterému zranění poškozeného vedlo, Krajský soud správně shledal, že byl zahrnut nedbalostním zaviněním obžalovaného ve formě tzv. nevědomé nedbalosti podle § 5 písm. b) tr. zák., a proto k němu důvodně přihlížel i aplikací ustanovení § 222 odst. 3 tr. zák. Krajský soud učinil plně podložený závěr i v tom, že smrt poškozeného tu je okolností, která pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost (§ 88 tr. zák.). Právní kvalifikace té části jednání obžalovaného P. S., která spočívala v útoku proti poškozenému P. P., jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák. je proto správná a výrok o vině obžalovaného P. S. tímto trestným činem je ve shodě se zákonem.

Dále se Vrchní soud v Praze zabýval ostatními výroky napadeného rozsudku.

Mimo jiné uvedl:

Výrok, jímž byl přiznán nárok na náhradu škody ve výši 6117 Kčs poškozenému Z. P. je vadný. Z odůvodnění napadeného rozsudku a z podkladů, z nichž Krajský soud vycházel, je patrné, že částka 6117 Kčs představuje náklady pohřbu poškozeného P. P. Podle § 449 odst. 3 obč. zák. se náklady pohřbu hradí tomu, kdo je vynaložil. Z faktury pohřebního ústavu vyplývá, že částka 6117 Kčs byla účtována B. P., avšak nárok na náhradu nákladů pohřbu uplatnil Z. P., bytem Pardubice, Havlíčkova 1018. Vyvstává tedy otázka, kdo ve skutečnosti vynaložil náklady pohřbu, a tato otázka zůstala na podkladě důkazů provedených v hlavním líčení neobjasněna. Provedenými důkazy nebylo objasněno ani to, zda pohřebnímu ústavu skutečně byla zaplacená celá účtovaná částka 6117 Kčs. Krajský soud rozhodoval jen na podkladě faktury, z jejíhož obsahu vyplývá, že pohřebnímu ústavu byla poskytnuta předem záloha 5000 Kčs, a že tedy zbývá doplatek 1117 Kčs. O tom, zda tento doplatek byl pohřebnímu ústavu skutečně poskytnut, chybí důkaz. Krajský soud pak neobjasněl ani otázku, zda, v jaké výši a komu bylo případně poskytnuto pohřebné

podle předpisů o nemocenském pojištění (zákon č. 54/1956 Sb. ve znění pozdějších zákonů). Objasnění věci z tohoto hlediska bylo významné proto, že podle § 449 odst. 2 obč. zák. se při usmrcení hradí též přiměřené náklady spojené s pohřbem, pokud nebyly uhrazeny pohřebním poskytnutým podle předpisů o nemocenském pojištění.

Nedostatek podkladů, které měl Krajský soud k dispozici při rozhodování o nároku poškozeného Z. P., tedy vyvolává pochybnosti o správnosti rozhodnutí Krajského soudu. Proto Vrchní soud z podnětu odvolání obžalovaného P. S. zrušil tento výrok o náhradě škody, a to nejen ohledně obžalovaného P. S. jako odvolatele, ale podle § 261 tr. ř. i ohledně obžalovaného L. D. Důvod, z něhož Vrchní soud rozhodl ve prospěch obžalovaného P. S., totiž prospívá i obžalovanému L. D.

Po zrušení vadného výroku o náhradě škody Vrchní soud odkázal poškozeného Z. P. s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních (§ 265 tr. ř.).

k č. 44

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 30. června 1993 sp. zn. 6 To 22/93)

K odvolání obžalovaných mladistvých D. S. a R. H. zrušil Vrchní soud rozsudek Krajského soudu v Brně z 24. března 1993 sp. zn. 1 T 19/92 ve výroku o náhradě škody a poškozeného S. K. odkázal s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Brně z 24. 3. 1993 sp. zn. 1 T 19/92 byli obžalovaní mladiství D. S. a R. H. uznáni vinnými trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 3 tr. zák. a odsouzeni podle § 234 odst. 3 tr. zák., § 79 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněným trestům odnětí svobody obžalovaný mladistvý D. S. na čtyři roky se zařazením do první nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. a obžalovaný mladistvý R. H. na tři a půl roku se zařazením do nápravně výchovného ústavu pro mladistvé

podle § 81 odst. 1 tr. zák. V dalším bylo rozhodnuto o náhradě škody tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. jsou oba obžalovaní mladiství povinni zaplatit společně a nerozdílně poškozenému S. K. částku 2488 Kč.

Podle zjištění Krajského soudu se obžalovaní mladiství dopustili trestného činu v podstatě tím, že 23. 1. 1992 kolem 12,30 hodin ve Vyškově, Dědická 260/4, po předchozí dohodě vešli do neuzamčeného domu M. K., nar. 12. 11. 1913, pod záminkou, že jí od pečovatelské služby přinesli oběd, a v úmyslu odcizit jí peníze ji napadli tak, že obžalovaný mladistvý D. S. ji zezadu rukou chytil za ústa, oba ji povalili na podlahu, obžalovaný mladistvý D. S. jí rukou ucpával ústa a posléze jí ústa zacpal kapesníkem, který navíc převázal obinadlem přes ústa poškozené, obžalovaný mladistvý R. H. obvazem svázal poškozené ruce a nohy, oba jí nasadili na hlavu čepici zvanou ušanku, kterou jí stáhli přes oči, poté prohledali dům ve snaze najít a odcizit peníze, avšak peníze nenašli a kolem 13,00 hodin z domu utekli, přičemž poškozená M. K. v důsledku jejich jednání zemřela udušením.

Proti rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání obžalovaní mladiství D. S. a R. H. Podstatou námitek obou obžalovaných mladistvých proti výroku o vině bylo to, že smrt poškozené nebyla zahrnuta jejich zaviněním a že tedy jejich jednání bylo nesprávně posouzeno podle § 234 odst. 3 tr. zák.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl každý z odvolatelů podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a přihlížející přitom i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, dospěl k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek vzešel z řízení, v němž bylo postupováno podle trestního řádu a v němž nedošlo k žádným podstatným vadám, zejména pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby.

V takto provedeném řízení Krajský soud vykonal všechny dostupné důkazy nutné pro zjištění skutečného stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. Provedené důkazy zhodnotil logickým a přesvědčivým zdůvodněným způsobem, jemuž z hlediska ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. nelze nic vytknout.

Správně zjištěný skutkový stav Krajský soud ve shodě se zákonem posoudil jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, 3 tr. zák. Náležitě přitom dovodil nejen znaky trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., ale k podloženým závěrům dospěl i pokud jde o aplikaci ustanovení § 234 odst. 3 tr. zák., které vyjadřuje odpovědnost obžalovaných mladistvých za smrt poškozené. Právní úvahy Krajského soudu, jak jsou podrobně vyloženy v odůvodnění napadeného rozsudku, lze doplnit jen tím, že pro to, aby bylo přihlédnuto ke smrti poškozené jako k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, byla splněna i materiální podmínka uvedená v § 88 tr. zák., to znamená, že smrtelný následek v posuzovaném případě pro svou závažnost podstatně zvyšoval stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

Pokud jde o výrok o náhradě škody, Vrchní soud uvedl:

Výrok o náhradě škody je však vadný, neboť není založen na jasných důkazech. Částka 2488 Kč, kterou Krajský soud přiznal poškozenému S. K., se podle odůvodnění napadeného rozsudku skládá z dílčích částek 2388 Kč za pohřeb a 100 Kč za pohřební kytici. Ve spise nejsou žádné důkazy ohledně těchto částek, a to ani svědecká výpověď poškozeného S. K. Poškozený uplatnil nárok na náhradu škody na počátku hlavního líčení 7. 12. 1992, které bylo po zahájení odročeno, aniž bylo prováděno dokazování. Poškozený při uplatnění nároku na náhradu škody předložil podle protokolu o hlavním líčení originál dokladů, aniž však bylo v protokole zachyceno, o jaké doklady šlo a co bylo jejich obsahem. Podle protokolu byly doklady ihned vráceny poškozenému. Za této situace nelze opodstatněnost nároku, jak byl poškozenému přiznán, vůbec přezkoumat. Podle § 449 odst. 2 obč. zák. při usmrcení se hradí též přiměřené náklady spojené s pohřbem, pokud nebyly uhrazeny pohřebním poskytnutým podle předpisů o nemocenském pojištění. Z protokolu o hlavním líčení nelze ověřit, zda poškozený S. K. zaplatil za pohřeb a v jaké výši. Pokud je v protokole zmíněna faktura pohřebního ústavu, nejde o doklad o zaplacení příslušné částky, neboť faktura je jen dokladem o tom, že pohřební ústav určitou částku účtoval, nikoli o tom, že účtovaná částka byla skutečně zaplacená. V protokole je zmíněna též částka 1000 Kč, která byla „hrazena dávkami sociálního pojištění“. Tato formulace je nejasná. Pokud

měl Krajský soud na mysli pohřebné podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců (zákon č. 54/1956 Sb. ve znění pozdějších zákonů), není z protokolu zřejmé, zda požadovaná částka 2388 Kč za pohřeb je či není po odečtení pohřebného. Pro úplnost je nutno odkázat i na ustanovení § 449 odst. 3 obč. zák., podle něhož se náklady pohřbu hradí tomu, kdo je vynaložil. Z protokolu o hlavním líčení není patrné, zda předložené doklady obsahovaly údaje o tom, že pohřební ústav fakturoval úhradu pohřbu právě poškozenému S. K. a že tento poškozený také fakturovanou částku uhradil. Z těchto důvodů Vrchní soud z podnětu odvolání obou obžalovaných mladistvých zrušil výrok o náhradě škody a odkázal poškozeného S. K. s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občansko-právních.

Č. 42

Hradí-li stát náklady obhajoby v řízení podle zák. č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci (§ 19 odst. 3 písm. b) cit. zákona), není rozhodné, zda právní pomoc vykonával zvolený obhájce nebo ustanovený obhájce. Ustanovení § 19 odst. 3 písm. b) zák. o soudní rehabilitaci je speciální normou k ustanovení § 151 odst. 2 tr. řádu pojednávající o náhradě odměny a hotových nákladů pouze ustanoveného obhájce.

(Usnesení vrchního soudu v Praze z 18. 3. 1993 sp. zn. I Torz 27/92)

K stížnosti obhájkyň JUDr. V. Š. proti usnesení Krajského soudu v Praze z 3. 4. 1992 sp. zn. Rt 683/91 Vrchní soud v Praze napadené usnesení zrušil a znovu ve věci sám rozhodl tak, že obhájkyň JUDr. V. Š. podle § 151 odst. 3 tr. ř. přiznal odměnu a náhradu hotových výdajů.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením předsedkyně senátu Krajského soudu v Praze ze dne 3. dubna 1992 sp. zn. VRt 683/91 bylo rozhodnuto, že se obhájkyň JUDr. V. Š., advokátní kancelář Praha 2, Lublaňská 18 podle § 151 odst. 3

tr. ř. nepřiznává odměna a náhrada hotových výloh. V odůvodnění tohoto usnesení předsedkyně senátu Krajského soudu uvedla, že podle § 151 odst. 2 tr. ř. má nárok na odměnu a náhradu hotových výloh pouze obhájce, který byl obviněnému ustanoven. Protože v daném případě nebyla obhájkyň obviněnému ustanovena, bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku usnesení uvedeno.

Proti tomuto usnesení podala v zákonem stanovené lhůtě obhájkyň V. Š. stížnost, v jejímž odůvodnění uvedla, že je pravdou, že v této věci obhajovala na základě plné moci, kterou jí dne 13. 11. 1991 udělily dcery odsouzeného J. H., a to H. G. a L. H. S rozhodnutím Krajského soudu v Praze o nepřiznání odměny se neztotožňuje, jelikož zákon č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, jednoznačně stanoví, že náklady obhajoby hradí stát a přitom nerozlišuje obhájce ustanoveného a obhájce, který obhajuje na základě plné moci. Zákon o soudní rehabilitaci je pak speciální normou k trestnímu řádu. Proto v závěru odůvodnění stížnosti navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a jí byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 830 Kč tak, jak požadovala ve své faktuře.

Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, proti němuž mohla obhájkyň podat stížnost, i řízení napadenému usnesení předcházející a shledal, že stížnost obhájkyň JUDr. V. Š. je důvodná.

Pokud předsedkyně senátu Krajského soudu v Praze opřela své rozhodnutí výlučně o ustanovení § 151 odst. 3 tr. ř. a nepřihlédla k ustanovení § 19 odst. 3 písm. b) zák. č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zák. č. 47/1991 Sb. a zák. č. 633/1992 Sb. (dále jen „ZSR“), podle kterého náklady obhajoby hradí stát, byl-li návrh shledán aspoň zčásti důvodný, nepostupovala správně. I když je někdy toto ustanovení dáváno do souvislosti jen s návrhem na zahájení přezkumného řízení podle oddílu třetího zákona o soudní rehabilitaci, je podle názoru Vrchního soudu v Praze nutno toto rozhodnutí v souladu s dikcí citovaného ustanovení vztáhnout na všechny návrhy, které citovaný zákon o soudní rehabilitaci vyžaduje k zahájení rehabilitačního řízení. Toto vyplývá zejména z té skutečnosti, že ustanovení § 19 odst. 3 ZSR je samostatné ve vztahu k ustanovení § 19

odst. 1, 2 ZSR, které se vztahuje pouze na návrh na zahájení přezkumného řízení, jak je to výslovně v tomto ustanovení zdůrazněno (arg. „Byl-li návrh na zahájení přezkumného řízení...“). Samostatnost ustanovení § 19 odst. 3 ZSR je nutno dovodit vzhledem k písm. a) a c) tohoto ustanovení, když v § 19 odst. 3 písm. a) ZSR se hovoří o řízení podle § 3 ZSR (řízení o námitkách prokurátora) a v § 19 odst. 3 písm. c) ZSR se uvádí, že náklady obhajoby hradí stát bez ohledu na výsledek řízení, bylo-li řízení zahájeno na návrh prokurátora, čímž je myšleno jakékoliv řízení podle rehabilitačního zákona, které může být zahájeno také na návrh prokurátora, tedy jak přezkumné řízení podle oddílu třetího zákona o soudní rehabilitaci, tak i řízení podle oddílu pátého zákona o soudní rehabilitaci či podle § 22a nebo § 22b ZSR. V těchto případech je totiž kterékoli řízení vedeno k návrhu prokurátora bez ohledu na vůli osob uvedených v § 5 odst. 1 ZSR a není důvodu, aby byl činěn rozdíl mezi obhájcem ustanoveným soudem nebo obhájcem zvoleným oprávněnou osobou. Z tohoto důvodu není také rozhodující výsledek řízení.

Pro závěr, že ustanovení § 19 odst. 3 písm. b) ZSR se vztahuje pouze na návrh na zahájení přezkumného řízení podle oddílu třetího zákona o soudní rehabilitaci, není tedy zákonné opory, když ustanovení § 19 ZSR je zařazeno v oddílu čtvrtém zákona o soudní rehabilitaci, který upravuje „Řízení před soudem“ ohledně všech rehabilitačních řízení předpokládaných zákonem o soudní rehabilitaci (srovnej ustanovení § 8, § 9, § 10, § 11 a dalších ustanovení tohoto oddílu), a přímo v § 19 odst. 3 písm. b) ZSR se hovoří pouze o „návrhu“ a nikoliv o „návrhu na zahájení přezkumného řízení“, jak činí citovaný zákon o soudní rehabilitaci všude tam, kde chce vyjádřit, že konkrétní ustanovení oddílu čtvrtého, ale i oddílu osmého zákona o soudní rehabilitaci se vztahuje pouze na přezkumné řízení podle tohoto zákona (viz § 9 věta druhá, § 13, § 14, § 15 a další ustanovení oddílu čtvrtého; § 31 oddílu osmého zákona o soudní rehabilitaci). Je proto třeba ustanovení § 19 odst. 3 písm. b) ZSR vztáhnout na všechna rehabilitační řízení, jejichž zahájení zákon o soudní rehabilitaci podmiňuje podáním návrhu, resp. žádosti některou z oprávněných osob uvedených v § 5 odst. 1 ZSR (zákon o soudní rehabilitaci, stejně jako trestní řád, na který jinak zákon o soudní rehabilitaci v § 33 odst. 4 odkazuje, klade na roveň

návrh a žádost, přičemž pojem žádost používá u pokračování v trestním stíhání).

Navíc by bylo nelogické, aby zákon o soudní rehabilitaci činil rozdíl mezi přezkumným řízením podle oddílu třetího a všemi ostatními rehabilitačními řízeními, pro jejichž zahájení je třeba také návrhu oprávněné osoby uvedené v § 5 odst. 1 ZSR, když okolnost, zda ve věci bude konáno přezkumné řízení či některé z jiných rehabilitačních řízení není nijak závislá na vůli oprávněné osoby a je často jen věcí náhody nebo okolnosti zcela nezávislé na vůli osoby v původním řízení obviněné (k zastavení řízení v původním řízení mohlo dojít pro smrt obviněného, promlčení trestního stíhání, udělení milosti apod.). Osoby podávající návrh (žádost) na zahájení rehabilitačního řízení musí proto mít rovné postavení i pokud jde o svobodnou a ničím neovlivněnou volbu obhájce v těchto rehabilitačních řízeních. S touto zásadou by bylo v rozporu, pokud by pouze v přezkumném řízení podle oddílu třetího zákona o soudní rehabilitaci na rozdíl od všech dalších rehabilitačních řízení, ohledně nichž zákon o soudní rehabilitaci vyžaduje podávání návrhu (žádosti) ze strany osob uvedených v § 5 odst. 1 ZSR, jako podmínku jejich konání, náklady obhajoby hradil stát, byl-li návrh shledán aspoň zčásti důvodný. Z těchto důvodů je třeba i na rehabilitační řízení podle § 33 odst. 1 ZSR a návrh dcer obviněného zemřelého J. H., L. H. a H. G., kterým požádaly o pokračování v trestním stíhání jmenovaného a který byl shledán zcela důvodný, jak vyplývá z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. listopadu 1991 sp. zn. Rt 683/91, jímž byl podle § 226 písm. b) tr. ř. zemřelý J. H. zproštěn obžaloby z trestného činu vyzvědačství podle § 86 odst. 1, 3 písm. d) tr. zák. (zák. č. 86/1950 Sb. ve znění novely), vztáhnout ustanovení § 19 odst. 3 písm. b) ZSR, které je speciální ve vztahu k ustanovení § 151 odst. 2 tr. ř.

Č. 43

Jestliže pachatel dobrovolně upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu a odstranil nebezpečí, které vzniklo z podniknutého pokusu, trestnost pokusu zanikla bez ohledu na to, že ve stejně

době v důsledku pachatelova nedbalostního jednání vznikl ten následek, který chtěl původně způsobit podniknutým pokusem.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 5. 5. 1993 sp. zn. 2 To 4/93)

Vrchní soud v Praze zamítl stížnost prokurátora proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 11. 3. 1993 sp. zn. 1 T 11/92.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích bylo podle § 223 odst. 1 tr. ř., § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. a čl. I odst. 1 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii z 3. února 1993 zastaveno trestní stíhání obžalovaného P. V. pro skutek, spočívající v tom, že dne 6. 7. 1991 okolo 22.30 hod. v Proseči u Pošné, okr. Pelhřimov, úmyslně zapálil seno uložené v okrajové baště budovy domova důchodců, vzniklý požár se rozšířil na půdní prostor a střechu celé budovy a byla tak způsobena škoda ve výši 5 091 574,30 Kč, bezprostředně byl ohrožen celý objekt domova důchodců s vnitřním zařízením v hodnotě 3 680 532,10 Kč a dále byl ohrožen život zde umístěných nejméně třiceti osob, které v důsledku požáru musely být evakuovány do jiných podobných ústavů.

Obžalobou byl uvedený skutek právně posuzován jako trestný čin obecného ohrožení podle § 179 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák.

Krajský soud v Českých Budějovicích po velmi podrobném dokazování shledal, že skutkový stav zjištěný v přípravném řízení byl v hlavním líčení v podstatě potvrzen, otevřenou zůstala toliko otázka zavinění obžalovaného při posuzovaném jednání. Po pečlivém prověření obhajoby obžalovaného pak soud dospěl k závěru, že skutkový stav se odehrával tak, že ten ve zhářském úmyslu se odebral k okrajové baště domova, po žebříku vylezl k uskladněnému senu a učinil nejméně jeden pokus toto seno zapálit benzínovým zapalovačem. Poté si uvědomil následky, které by mohlo mít zapálení sena pro budovu celého domova a osoby v ní umístěné, a od svého záměru seno zapálit upustil. V té době však vznikl na místě požár od oharku cigarety, který obžalovanému v době jeho přítomnosti v baště od-

padl do sena. Šlo prakticky o náhodnou souhru okolností, na vůli obžalovaného nezávislých, která nebyla kryta úmyslným zaviněním obžalovaného. Lze mít za nevyvráceno i to, že obžalovaný při vědomí následku, který by na objektu mohl vzniknout, se snažil vzniku požáru zabránit dupáním po místech, kam oharek zapadl. Toto jeho jednání však s ohledem na další průběh událostí zjevně nepostačovalo, povinností obžalovaného bylo žhavý oharek nalézt, případně vyčkat na místě, zda nedojde ke žhnutí sena, polít inkriminované místo vodou apod.

S ohledem na prokázaný skutečný stav věci pak Krajský soud učinil i právní závěr, že původní záměr obžalovaného v úmyslu nepřímém směřoval k tomu, aby vydal celý komplex budov v nebezpečí škody velkého rozsahu. Tím naplnil skutkovou podstatu zažalovaného trestného činu (v jeho úmyslné podobě) ve vývojovém stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. Protože však při uvědomění si následků svého činu obžalovaný v jeho páchání ustal, od dalšího jednání dobrovolně upustil a tím odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem, byly splněny podmínky ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. a takovéto dobrovolné upuštění od dokonání trestného činu vedlo k zániku trestnosti předmětného pokusu.

Způsobení požáru z odpadlého oharku cigarety pak při nedostatku aktivního jednání obžalovaného při odstraňování nebezpečí vzniku následku a současném vědomí obžalovaného o jeho možnostech vzniku bylo právně posuzováno jako naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. vědomou nedbalostí (§ 5 písm. a) tr. zák.) obžalovaného.

S ohledem na ustanovení článku I odst. 1 rozhodnutí prezidenta České republiky o amnestii z 3. února 1993 pak bylo trestní stíhání obžalovaného P. V. podle § 223 odst. 1 tr. ř. s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. zastaveno.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné třídní lhůtě krajský prokurátor v Českých Budějovicích stížnost. Uvedl, že nebyly splněny všechny podmínky pro použití ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. o dobrovolném upuštění od pokusu trestného činu, neboť zákon v konkrétním případě vyžaduje nejen samotné upuštění od dalšího jednání potřebného k dokonání

trestného činu, nýbrž i odstranění nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému zákonem z podniknutého pokusu. Tato druhá podmínka však splněna nebyla, neboť zákon vyžaduje vynaložení určité aktivní činnosti směřující k odvrácení nebezpečí, které z jednání obžalovaného vzniklo, zejména pak v případě tzv. „ukončeného pokusu“, o nějž dle závěru stížnosti v konkrétním případě šlo. Za této situace pak činnost obžalovaného, kterou se snažil odpadlý oharek udupat, se jevila jako značně nedostatečná. V odůvodnění napadeného usnesení je tedy rozpor v tom, že Krajský soud na jedné straně uvedl, že obžalovaný neučinil vše k zabránění požáru, na druhé straně však považoval za splněnou podmínku náležitého odstranění nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu. V takovém případě však nebylo možno uvažovat o zániku trestnosti pokusu, naopak bylo nutno logicky dospět k závěru o naplnění skutkové podstaty pokusu trestného činu obecného ohrožení podle § 8 odst. 1, § 179 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák.

Dále pak krajský prokurátor v podané stížnosti napadl způsob výpočtu hrozící a způsobené škody, zejména zahrnutí hodnoty vnitřního vybavení objektu, které bylo zničeno přímým působením požáru (24 118 Kč) a hodnotu věcí poškozených v důsledku nutnosti provedení hasebního zásahu (12 430 Kč) do celkové částky (416 760 Kč) představující souhrnnou hodnotu veškerého vnitřního vybavení objektu v době požáru, jakož i zahrnutí do výše způsobené škody částky 24 118 Kč, která již byla zahrnuta do škody hrozící a nezahrnutí 12 430 Kč do této škody.

Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech důvodů napadeného rozhodnutí, jakož i řízení předcházející, a shledal, že stížnost krajského prokurátora není důvodná a ani nad její rámec se neobjevily žádné skutečnosti nebo nedostatky, které by závěry Krajského soudu jakýmkoliv způsobem zpochybnil.

Předně nutno souhlasit s postupem Krajského soudu, který oproti přípravnému řízení důrazněji jednal při zjišťování skutečného stavu věci, a velmi podrobným způsobem se snažil celou záležitost objasnit zejména v otázce subjektivní stránky trestné činnosti obžalovaného z hlediska jeho uplatněné obhajoby. Dospěl-li pak soud po takto provedeném dokazování k závěru, že žádný z provedených důkazů obhajobu obžalovaného nevy-

vrací, nelze proti takovému hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. ničeho namítat.

V tomto ohledu byl tedy postup Krajského soudu shledán správným a zákonným. Na základě něj se pak bylo možno ztotožnit i s právními závěry soudu, podle kterých provedená skutková zjištění bylo možno právně posoudit jen jako naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 179 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. S ohledem na splnění zákonných znaků ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. pak byl správný závěr o zániku trestnosti uvedeného jednání.

Krajský prokurátor v podané stížnosti při argumentaci neodůvodněně smísl existenci podmínek uvedených v ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. s podmínkami trestní odpovědnosti obžalovaného za nedbalostní jednání ve vztahu ke vzniku následku. Je faktem, že zákon v citovaném ustanovení pro zánik trestnosti úmyslného jednání ve formě pokusu trestného činu vyžaduje, aby pachatel nejen upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu, nýbrž aby též odstranil nebezpečí, které vzniklo v zájmu chráněném tímto zákonem z podniknutého pokusu. Obžalovaný by tedy byl povinen poté, co svým jednáním takového nebezpečí úmyslně způsobil, odstranit následky tohoto svého jednání. Tato jeho povinnost se však z hlediska ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. vztahovala toliko k nebezpečí způsobenému pokusem úmyslného jednání. Pokud tedy bylo prokázáno, že se obžalovaný nejméně v jednom případě pokusil škrtnutím zapalovače podpálit seno v objektu, po neúspěchu takového jednání od dalších pokusů upustil a nebylo prokázáno, že by bylo zapotřebí vyvinout jakékoliv úsilí k odstranění hrozícího následku (který v souvislosti s úmyslným jednáním obžalovaného nebyl prokázán), byly podmínky pro zánik trestnosti pokusu úmyslného trestného činu splněny. Uvedené závěry však obžalovaného nezbavovaly povinnosti zabránit následkům vzniklým jeho nedbalostním jednáním. Proto lze mít za správný i závěr Krajského soudu o možnosti naplnění skutkové podstaty nedbalostního trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. s následným zastavením trestního stíhání podle § 223 odst. 1 tr. ř. za použití § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Věcně nesprávnými byly i námitky krajského prokurátora proti výpočtu hrozících i vzniklých škod. Krajský soud se řídil znaleckým posudkem z oboru odhadu cen, který jednotlivé kategorie hrozících či již vzniklých škod náležitě specifikoval. Z něj přesvědčivě vyplynulo, že skutečná hodnota vnitřního zařízení v době požáru činila 416 760 Kč. Jednalo se o kategorii zařízení, která nebyla požárem poškozena ani zničena. Nad rámec této částky bylo zničeno požárem zařízení v hodnotě 24 118 Kč a škoda vzniklá na zařízení při evakuaci z ohrožených míst činila 12 430 Kč. Krajský soud proto nepochybil, pokud uvedené částky zahrnul do celkové hodnoty ohroženého majetku. Nepochybil ani, pokud tyto položky zahrnul do výpočtu škody skutečně jednáním obžalovaného vzniklé.

Za této situace nebyla stížnost krajského prokurátora shledána důvodnou a Vrchní soud ji proto podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

Č. 44

I. Při zjišťování výše škody způsobené trestným činem nelze zpravidla vycházet jen ze zprávy poškozené organizace, není-li z ní patrné, jakým způsobem byla škoda určena.

II. Návěstidlo na železniční trati je zabezpečovacím (signalizačním) zařízením sloužícím k zajištění bezpečné a plynulé vlakové dopravy. Proto je třeba toto zařízení považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Jestliže pachatel činem uvedeným v § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák. vyřadí takové návěstidlo z provozu, naplní znaky kvalifikované skutkové podstaty § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák., i když nedojde k poruše v provozu vlaků. Podmínkou je totiž vyvolání poruchy obecně prospěšného zařízení, nikoli též poruchy hromadné veřejné dopravy, kterou toto zařízení zabezpečuje.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze 7. 5. 1993, sp. zn. 11 To 49/93)

Vrchní soud zamítl stížnost městského prokurátora proti usnesení Městského soudu v Praze z 25. 2. 1993 sp. zn. 4 T 31/92.

Z odůvodnění:

Městský prokurátor v Praze podal obžalobu na J. K., J. G., a S. M., a to u obviněného J. K. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b), c) tr. zák., u obviněného J. G. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b), odst. 4 tr. zák. a trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. d) tr. zák. a u obviněného S. M. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zák.

Po předběžném projednání obžaloby Městský soud v Praze rozhodl usnesením ze dne 25. 2. 1993 sp. zn. 4 T 31/92 tak, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. trestní věc uvedených obžalovaných vrátil prokurátorovi k došetření. Dále rozhodl, že podle § 192 tr. ř. se obvinění J. K. a J. G. ponechávají nadále ve vazbě.

Proti tomuto usnesení, resp. výroku o vrácení věci k došetření, podal ihned po jeho vyhlášení do protokolu o neveřejném zasedání městský prokurátor v Praze stížnost, kterou dodatečně odůvodnil tím, že nelze souhlasit se závěry Městského soudu v Praze v tom, že vyčíslení výše způsobené škody v obžalobě je nedostatečné a nepodložené potřebnými doklady. Podle jeho názoru byla výše způsobené škody v každém jednotlivém případě vyjádřena příslušnou poškozenou organizací, přičemž o takovém vyjádření nelze mít pochybnosti a rozhodně podle jeho názoru není třeba znát postup, jakým ke svým závěrům tyto organizace dospěly, neboť se nelze domnívat, že by při tom postupovaly nezodpovědně. Má za to, že pochybnosti soudu o způsobu, jakým byly škody v jednotlivých případech vyčísleny, lze odstranit výsledkem odpovědného zástupce poškozených organizací. Poukázal na to, že opatřit potřebné doklady bude zřejmě obtížné, když některé z organizací byly zrušeny či reorganizovány, a navíc, pokud jde o množství odcizeného měděného materiálu, je uváděno vždy v nejmenším prokazatelném rozsahu. Za nedůvodný považuje i požadavek soudu na ohodnocení věcí znalcem, neboť podle jeho názoru lze důvodně předpokládat, že poškozený podnik je schopen bez takové pomoci vyjádřit hodnotu odcizené věci. Z těchto důvodů navrhl, aby Vrchní soud v Praze

zrušil napadené usnesení a Městskému soudu v Praze uložil, aby o věci dále jednal a rozhodl.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podané stížnosti správnost napadeného výroku usnesení Městského soudu v Praze, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Trestnou činnost měli obvinění podle obžaloby spáchat tím, že na různých místech hl. m. Prahy i mimo Prahu odcizovali převážně měděné kabely, náradí a další drobnější věci, z toho nejméně v šesti případech tak učinili formou vloupání do uzamčených a chráněných prostorů, přičemž obvinění J. K., J. G. a S. M. se společně dopustili dvou útoků, obvinění J. K. a J. G. pak společně dalších devíti útoků, obviněný J. K. pak sám dalších dvou útoků a obviněný J. G. sám dvanácti útoků, čímž měli způsobit škodu v celkové výši J. K. nejméně 414 796 Kčs, J. G. 585 287 Kčs a S. M. 10 340 Kčs.

Svůj postup podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Městský soud v Praze odůvodnil tím, že z celkem 25 obžalobou stíhaných útoků ve 22 případech nebyla řádně dokladována výše způsobené škody, resp. nebylo dokladováno, jaké množství kabelů obvinění měli odcizit a v jaké hodnotě. Pochybení spatřuje v tom, že výše škody byla vyčíslena v jednotlivých případech vždy pouze na podkladě výpovědi konkrétního svědka, k čemuž příslušná poškozená organizace zaslala vyčíslení škody, z něhož ovšem ani v jednom případě není patrné, jak k závěrům uvedeným ve vyčíslení poškozená organizace dospěla. Tyto závěry Městského soudu v Praze jsou správné. Námitkám stížnosti městského prokurátora v Praze, zejména že o vyjádření poškozených organizací nelze mít pochybnosti a že není třeba znát postup, jakým k těmto závěrům poškozené organizace dospěly, nelze přiznat opodstatnění.

Z obsahu spisu vyplývá, jak na to také poukazuje Městský soud v Praze, že pokud jde o útoky spočívající v odcizení kabelů, je zjištění o množství odcizených kabelů ve všech jednotlivých útocích založeno pouze na výpovědi svědka – pracovníka poškozené organizace, který také zpravidla odcizení kabelů zjistil, a v podstatě na podkladě údajů tohoto svědka vypracovaných vyjádření příslušné poškozené organizace o výši způsobené škody. Ovšem ani zmíněné výpovědi svědků, ani vyjádření poškozených organi-

zací neobsahují skutečnosti a údaje, z nichž poškozené organizace vycházely při stanovení rozsahu škody, t. j. při určení množství odcizených kabelů. Z vyjádření poškozených organizací nejsou zřejmé ani další skutečnosti rozhodné z hlediska stanovení ceny odcizených kabelů podle zásad uvedených v ustanovení § 89 odst. 15 tr. zák., tj. j. kdy byly kabely pořízeny a za jakou cenu, zda v době činu byla jejich cena odlišná od ceny pořizovací, zda šlo v době činu o kabely nové, dosud nepoužité, či již používané a v tom případě, jaký byl stupeň jejich opotřebení používáním, popř. skladováním. Pro tyto nedostatky uvedený okruh důkazů nemůže být spolehlivým podkladem pro zjištění výše způsobené škody a je proto zapotřebí dokazování v tomto směru doplnit. Nelze ani pominout, že vyjádření poškozené organizace je důkazem jako každý jiný důkaz a je zapotřebí ho proto prověřit dalšími provedenými důkazy.

Za účelem odstranění výše uvedených nedostatků bude proto třeba především požádat příslušné poškozené organizace o doplnění vyjádření o výši způsobené škody tak, aby nejasnosti a neúplnosti shora naznačené byly vysvětleny a odstraněny. Za účelem prověření předmětných vyjádření poškozených organizací bude třeba opětovně vyslechnout jako svědky informované osoby a patrně také opatřit důkazy listinné povahy (prvotní doklady, zprávy o provedených revizích či inventurách podložené prvotními doklady, příslušné ceníky a v případě potřeby i odborné vyjádření o ceně kabelů od příslušného orgánu či organizace). Takto bude třeba postupovat v případě všech stíhaných útoků. Na tom nemůže změnit nic ani ta skutečnost, že jak namítá městský prokurátor v Praze, není vyloučeno, že některé z poškozených organizací již byly zrušeny či reorganizovány. V každém případě je třeba věc došetřit všemi dostupnými prostředky.

Kromě nedostatků v provedeném dokazování ve vztahu ke zjišťování výše škody způsobené stíhaným jednáním obviněných, Vrchní soud v Praze shledal i další vady v objasnění věci, které bude třeba v rámci došetření rovněž odstranit tak, aby bylo možno o obžalobě jednat a řádně rozhodnout a spolehlivě posoudit otázku viny obviněných jak po stránce skutkové, tak po stránce právní.

V některých bodech obžaloby je obviněný J. G. stíhán pro to, že odřízl a odcizil zabezpečovací kabely na návěstích železničních tratí. Jak vyplývá

z usnesení vyšetřovatele ze dne 7. 4. 1992 trestní stíhání obviněného bylo zahájeno a obvinění mu bylo vzneseno, pokud jde o toto jednání, nejen pro trestný čin krádeže, nýbrž i pro trestný čin poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení podle § 182 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zák. V návrhu na konečné opatření pak vyšetřovatel posoudil toto jednání obviněného jen jako předmětný trestný čin podle § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák. s tím, že nebyla způsobena porucha provozu trati jako taková. V obžalobě městský prokurátor v Praze tuto kvalifikaci předmětného jednání obviněného nepřevzal, ani se možností takového posouzení jednání obviněného po stránce právní nezabýval, a pouze okolnost, jak se v odůvodnění obžaloby uvádí, že byla do jisté míry ohrožena bezpečnost železničního provozu, neboť mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti železničního provozu z hlediska funkce zabezpečovacího zařízení a možnému narušení podzemních řádů (kabelů, kovových potrubí aj.), hodnotil jako okolnost zvyšující nebezpečnost jednání obviněného J. G. Pochybení městského prokurátora v Praze spočívá v tom, že se otázkou právního posouzení předmětného jednání obviněného z hlediska ustanovení § 182 tr. zák. o trestném činu poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení náležitě nezabýval a dokazování nezaměřil na objasnění všech skutečností a okolností rozhodných pro náležité posouzení věci.

Ze zpráv ČSD, Pražské oblasti, Sdělovací a zabezpečovací distance Praha – východ založených ve spise na č. 1. 460–463 vyplývá, že v předmětných případech byla odcizena měděná propojovací lana sloužící pro převod trakčního proudu v místech izolace kolejiště a současně pro zajištění funkce kolejových obvodů pro zabezpečení jízdy vlaků. Jak vyplývá z obsahu spisů, tato lana byla odříznuta od tzv. propojek stykových tlumivek, které jsou, resp. každá z nich je sestavena ze dvou lan. Podle zmíněných zpráv ČSD, pokud dojde k uřezání obou lan u této propojky, dojde k výpadku kolejového relé, což má za následek změnu návěstního znaku návěstidla z návěstí dovolující jízdu na návěst „stůj“. Je-li kolejový obvod vyznačen na ovládacím panelu dojde k optické indikaci obsazení kolejového obvodu na tomto ovládacím panelu u výpravního. Pokud dojde k uřeznutí jen jednoho lana, k odpadu kolejového relé nedojde a toto lze zjistit až při kontrole kolejových obvodů v kolejišti při kontrole trati. V obou případech

pak dochází k znemožnění průchodu zpětných trakčních proudů kolejnicemi, tyto proudy se vrací do měnících zemí, k čemuž využívají pláště kabelů a kovová potrubí. Podle zmíněných zpráv uvedené organizace je takovým jednáním ohrožena bezpečnost vlakové dopravy a její plynulost.

Z vyjádření poškozené organizace je zřejmé, že tzv. návěstidlo je zabezpečovacím (signalizačním) zařízením sloužícím k zajištění bezpečné a plynulé vlakové dopravy. Proto je třeba toto zabezpečovací zařízení považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Popisovaná lana odříznutá obviněným jsou pak důležitou součástí tohoto zabezpečovacího zařízení železniční přepravy, tzv. návěstidla, neboť jsou nezbytná pro jeho řádný provoz.

Na tomto podkladě je podle Vrchního soudu v Praze třeba učinit závěr, že již poškozením (ustřížením) jednoho lana dochází k takovému poškození důležité součásti tohoto zařízení, které je třeba považovat za ohrožení řádného provozu tohoto zařízení, a tedy takové jednání za trestný čin poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení podle § 182 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Další pochybení spočívá v tom, že dokazování nebylo náležitě zaměřeno na objasnění toho, zda z jednání obviněného J. G. spočívajícím v odcizení popisovaných lan nevznikla porucha v provozu předmětného zabezpečovacího zařízení vlakové dopravy, t.j. tzv. návěstidla a zda tedy nepřichází v úvahu posoudit jednání obviněného i za použití okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák.

Jak již na to bylo poukazováno, ze zpráv poškozené organizace vyplývá, že uřezání obou lan u propojky stykové tlumivky má za následek poruchu kolejových obvodů, což se projeví výpadkem kolejového relé, a má to za následek změnu návěstního znaku volno příslušného návěstidla na návěst „stůj“ (červená). Vlak u této návěstí musí vždy zastavit. Navíc dochází k neprůchodnosti trakčních proudů. Při zjištění tohoto stavu musí být při opravě zastaven železniční provoz elektrických lokomotiv (nebezpečí úrazu trakčním proudem), vlaky neelektrické (motorové) musí u každé návěstí stůj zastavit, případně je provoz zajištěn v mezistaničním oddíle (jeden vlak mezi železničními stanicemi). Podle vyjádření poškozené organi-

zace oba případy mají značně negativní dopad na plynulost železniční dopravy. Je tedy zřejmé, že důsledkem odříznutí obou lan od propojky stykové tlumivky je porucha funkce návěstidla, tedy porucha obecně prospěšného zařízení ve smyslu § 182 odst. 2 písm. a) tr. zák. Je třeba upozornit na to, že poruchu ve smyslu cit. ustanovení není možno spatřovat až v poruchách v provozu vlakové dopravy, resp. trati, jak se na to poukazuje v konečném opatření vyšetřovatele.

Z výše uvedeného je zřejmé, že věc nebyla v přípravném řízení náležitě objasněna, a proto Městský soud v Praze postupoval správně, pokud věc obviněných J. K., J. G. a S. M. podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. vrátil prokurátorovi k došetření. Proto Vrchní soud v Praze podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. stížnost městského prokurátora v Praze jako nedůvodnou zamítl.

Vrchní soud v Praze dále shledal, že důvody vazby u obžalovaných J. K. a J. G. podle § 67 písm. a) a c) tr. ř. nadále trvají.

Č. 45

I. Se zřetelem k ustanovením článku 1 odst. 1, 2 ústavního zákona č. 542/1992 Sb. nelze po 1. 1. 1993 aplikovat ustanovení o souhrnném trestu, včetně ustanovení o upuštění od jeho uložení, ve vztahu k rozsudkům soudů se sídlem na území Slovenské republiky. To platí bez ohledu na případnou okolnost, že skutkové důvody, které by jinak opodstatňovaly aplikaci ustanovení o souhrnném trestu, nastaly před 1. 1. 1993.

II. Povinnost k náhradě škody nelze uložit tomu obžalovanému, proti kterému poškozený neuplatnil návrh podle § 43 odst. 2 tr. ř., a to ani tehdy, když se jako spoluobžalovaný na vzniku škody podílel.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 27. srpna 1993 sp. zn. 7 To 116/93)

K odvolání obžalovaného mladistvého M. B. Vrchní soud v Praze rozsudek Krajského soudu v Ostravě z 27. 1. 1993 sp. zn. 2 T 16/92 zrušil v části týkající se obžalovaného mladistvého M. B. z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. d), f) tr. ř. ve výroku o uložení trestu a ve výroku o upuštění

tění od uložení souhrnného trestu a dále ve výroku o náhradě škody ohledně poškozeného spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek a podle § 261 tr. ř. v části týkající se obžalovaných mladistvých Z. B. a T. B. ve výroku o náhradě škody ohledně poškozeného spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl tak, že obžalovanému mladistvému M. B. za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonáný a dílem nedokonáný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., jimiž byl uznán vinným napadeným rozsudkem, uložil podle § 247 odst. 4 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., § 79 odst. 1 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na dva roky, pro jehož výkon jej podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařadil do první nápravně výchovné skupiny.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění před novelou č. 557/1991 Sb. (tj. ve znění zákona č. 175/1990 Sb.) dílem dokonáným a dílem nedokonáným ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a trestným činem poškození cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a odsouzen podle § 247 odst. 4 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., § 35 odst. 1 tr. zák., § 79 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dva roky, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny. Dále byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., přičemž ohledně tohoto trestného činu bylo podle § 37 tr. zák. upuštěno od uložení souhrnného trestu ve vztahu k rozsudku Okresního soudu v Čadci z 13. 3. 1991 sp. zn. 2 T 311/90.

Trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonáného a dílem nedokonáného ve

formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. a trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. se obžalovaný mladistvý M. B. dopustil podle zjištění Krajského soudu tím, že v době od 23. 11. 1990 do 22. 4. 1991 na různých místech v okresech Frýdek-Místek, Čadca, Považská Bystrica a Trenčín společně s dalšími spolupachateli v sedmi případech provedl vloupání do prodejen obchodních organizací a do zaparkovaného osobního automobilu, přičemž v šesti případech odcizil věci v celkové hodnotě 352 534,60 Kčs a v jednom případě se mu nepodařilo žádné věci odcizit, protože byl při činu vyrušen, a na zařízení prodejen jejich poškozením způsobil škodu ve výši 2880,30 Kčs (body 5–10, 12 napadeného rozsudku).

Napadeným rozsudkem bylo rozhodnuto též o náhradě škody tak, že obžalovaný mladistvý M. B. je podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinen zaplatit poškozeným spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek částku 53 351 Kč společně a nerozdílně s obžalovaným L. D. a mladistvou Z. B., podniku Domáci potreby Bratislava částku 79 100 Kč společně a nerozdílně s obžalovaným L. D. a mladistvou Z. B., podniku Domáci potreby Banská Bystrica částku 74 009,60 Kč společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B., spotřebnímu družstvu Jednota Považská Bystrica částku 54 071,30 Kč společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B.

Kromě toho bylo napadeným rozsudkem rozhodnuto o vině, trestu a náhradě škody ohledně obžalovaných L. D., mladistvé Z. B. a T. B. Tato část rozsudku již nabyla právní moci v řízení před Krajským soudem jako soudem prvního stupně.

Proti rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný mladistvý M. B. Podané odvolání blíže nezdůvodnil.

Vrchní soud jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohl obžalovaný mladistvý M. B. podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo této části rozsudku, a dospěl k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek byl vydán v řízení, které bylo provedeno podle trestního řádu a které není zatíženo žádnými podstatnými vadami, zejména

pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby.

V takto provedeném řízení Krajský soud vykonal všechny dostupné důkazy nutné pro zjištění skutečného stavu věci, jak to vyžaduje ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Důkazy zhodnotil jednotlivě, ve vzájemných souvislostech i v celém souhrnu logickým a přesvědčivě zdůvodněným způsobem, jemuž z hlediska ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. nelze nic vytknout. Krajský soud zaznamenal též rozpory, které vyvstaly mezi některými důkazy, a vypořádal se s nimi způsobem, s nímž se Vrchní soud ztotožnil. Šlo zejména o rozpory mezi výpovědí obžalovaného mladistvého M. B. v hlavním líčení a jeho výpovědí v přípravném řízení, přičemž v hlavním líčení obžalovaný mladistvý popíral část trestné činnosti, kterou v přípravném řízení doznal. Krajský soud v tomto ohledu správně hodnotil jako věrohodnou tu výpověď, kterou obžalovaný učinil v přípravném řízení, protože tato výpověď co do konkrétních a podrobných údajů týkajících se jednotlivých útoků plně korespondovala s dalšími důkazy, zejména s výpověďmi spoluobžalovaných, a objektivně zjištěnými okolnostmi vyplývajícími především z protokolů o ohledání místa činu. Na tomto podkladě Krajský soud vyvodil z provedených důkazů úplná a správná skutková zjištění, která jsou spolehlivou oporou výroku o vině.

Správně zjištěný skutkový stav Krajský soud ve shodě se zákonem kvalifikoval jednak jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonaný a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. spáchaný v jednočinném souběhu s trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 5–10, 12 napadeného rozsudku) a jednak jako další trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 17, 18 napadeného rozsudku). Pokud jde o jednání obžalovaného mladistvého M. B. uvedené v bodech 5–10, 12 napadeného rozsudku, Krajský soud učinil správné právní závěry též v tom směru, že byly naplněny formální znaky okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 247 odst. 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a že byla splněna i materiální podmínka stanovená v § 88 tr. zák. pro to, aby k těmto okolnostem mohlo být přihlédnuto. Při práv-

ním posouzení věci Krajský soud postupoval ve shodě s ustanovením § 16 odst. 1 tr. zák., které upravuje časovou působnost trestních zákonů.

Při rozhodování o trestu Krajský soud pochybil tím, že uložil úhrnný trest obžalovanému mladistvému M. B. jen za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonáný a dílem nedokonáný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. a za trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 5–10, 12 rozsudku), a že pokud jde o další trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 17, 18 rozsudku), upustil podle § 37 tr. zák. od uložení souhrnného trestu ve vztahu k rozsudku Okresního soudu v Čadci z 13. 3. 1991 sp. zn. 2 T 311/ 90. Pochybení Krajského soudu spočívalo již v tom, že vůbec uvažoval o uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. Po zániku České a Slovenské Federativní Republiky podle čl. 1 odst. 1, 2 ústavního zákona č. 542/1992 Sb. je vyloučeno, aby soud České republiky vydal rozhodnutí, které se nějak dotýká rozhodnutí soudu Slovenské republiky, zejména v tom smyslu, že je mění, ruší apod. V souvislosti s tím nepřichází v úvahu ani to, aby soud České republiky ukládal souhrnný trest podle § 35 odst. 2 tr. zák. ve vztahu k rozsudku soudu Slovenské republiky, protože s uložení takového trestu je spojeno zrušení výroku o trestu v rozsudku soudu Slovenské republiky rozsudkem soudu České republiky. Naznačené rozhodnutí by bylo nepřipustným zásahem do svrchovanosti cizího státu. Po zániku České a Slovenské Federativní Republiky podle čl. 1 odst. 1, 2 ústavního zákona č. 542/1992 Sb. přichází v úvahu aplikace těch ustanovení trestního zákona, která se týkají souhrnného trestu, jen v poměru mezi rozsudky soudů České republiky. To se týká nejen uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák., ale i upuštění od uložení souhrnného trestu podle § 37 tr. zák. Přitom není rozhodné, že skutkově byl vztah souhrnnosti založen okolnostmi, které nastaly před zánikem České a Slovenské Federativní Republiky podle ústavního zákona č. 542/1992 Sb., tj. že před zánikem federace byl spáchán trestný čin, za který by jinak měl být uložen souhrnný trest, a že byl vyhlášen rozsudek, ve vztahu ke kterému by jinak měl být souhrnný trest uložen.

Z uvedených zásad vyplývá, že Krajský soud měl správně uložit úhrnný

trest podle § 35 odst. 1 tr. zák. za všechny trestné činy, jimiž uznal obžalovaného mladistvého M. B. vinným.

Při rozhodování o náhradě škody postupoval Krajský soud správně, pokud obžalovanému mladistvému M. B. uložil podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost zaplatit poškozeným podniku Domáci potřeby Bratislava částku 79 100 Kč, podniku Domáci potřeby Banská Bystrica částku 74 009,60 Kč a spotřebnímu družstvu Jednota Považská Bystrica částku 54 071,30 Kč, to vše společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B. Nároky těchto poškozených byly ve vztahu k obžalovanému mladistvému M. B. řádně a včas uplatněny podle § 43 odst. 2 tr. ř. Jde o náhradu škody, která byla způsobena trestným činem, jímž byl obžalovaný mladistvý uznán vinným. Právním základem jeho odpovědnosti za škodu způsobenou trestným činem je ustanovení § 420 odst. 1 obč. zák. Způsob a rozsah náhrady škody odpovídá ustanovením § 442 odst. 1, 2 obč. zák. Důvody pro případné snížení náhrady podle § 450 obč. zák. nebyly dány. Solidární odpovědnost obžalovaného mladistvého za škodu má oporu v ustanovení § 438 odst. 1 obč. zák.

Nesprávně rozhodl Krajský soud, pokud obžalovanému mladistvému M. B. uložil podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost k náhradě škody spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek (částky 53 351 Kč a 74 461 Kč). Krajský soud přehlédl, že poškozená organizace náhradu škody neuplatnila proti obžalovanému mladistvému M. B., nýbrž výslovně jen proti obžalovanému L. D. (viz č. 1. 1495 spisu). Podstatou pochybení Krajského soudu tudíž je to, že z podnětu návrhu poškozené organizace učiněného podle § 43 odst. 2 tr. ř. a směřujícího výslovně jen proti obžalovanému L. D. uložil povinnost k náhradě škody též obžalovanému mladistvému M. B., ale i obžalovaným mladistvým Z. B. a T. B., ačkoli proti nim návrh poškozeného vůbec nesměřoval. Krajský soud tak nerespektoval zásadu, že podmínkou pro to, aby mohl obžalovanému mladistvému M. B. uložit povinnost k náhradě škody, je mimo jiné to, že poškozená organizace proti němu nárok na náhradu škody uplatnila. Správně Krajský soud neměl o nároku spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek ve vztahu k obžalovanému mladistvému M. B., ale ani ve vztahu k obžalovaným mladistvým Z. B. a T. B., vůbec

rozhodovat a měl se omezit jen na rozhodnutí ve vztahu k obžalovanému L. D., proti němuž byl nárok uplatněn.

Ze všech těchto důvodů Vrchní soud z podnětu odvolání obžalovaného mladistvého M. B. zrušil napadený rozsudek ohledně tohoto obžalovaného mladistvého ve výroku o uložení trestu, ve výroku o upuštění od souhrnného trestu a ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozeným spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek.

Podle § 261 tr. ř. Vrchní soud z podnětu odvolání obžalovaného mladistvého M. B. zrušil napadený rozsudek též ohledně obžalovaných mladistvých Z. B. a T. B. ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozenému spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek. Vrchní soud takto postupoval proto, že důvod, z něhož rozhodl ve prospěch obžalovaného mladistvého M. B. jako odvolatele, prospívá i ostatním uvedeným obžalovaným.

Za podmínek uvedených v § 259 odst. 3 tr. ř. Vrchní soud po zrušení části napadeného rozsudku sám věci znovu rozhodl.

Za všechny trestné činy, jimiž byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným napadeným rozsudkem, mu Vrchní soud uložil úhrnný trest odnětí svobody na dva roky, tedy ve stejné výměře, jakou zvolil Krajský soud při uložení trestu za trestné činy uvedené v bodech 5–10, 12 napadeného rozsudku.

O náhradě škody ve vztahu k poškozenému spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek Vrchní soud ohledně obžalovaných mladistvého M. B., mladistvých Z. B. a T. B. nerozhodoval, protože poškozená organizace proti těmto obžalovaným nárok na náhradu škody neuplatnila.

Č. 46

Oznámení o trestném činu podle § 158 odst. 1 tr. ř. není důkazem v trestním řízení a orgány činné v tomto řízení z něj tedy nemohou vycházet při zjišťování skutečného stavu věci. Pokud je oznamovatel po zahájení trestního stíhání vyslýchán jako svědek, musí být proto vyslechnut i k těm skutečnostem, které uváděl již v oznámení o trestném činu, jinak je dokazování neúplné.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 14. května 1993 sp. zn. 6 Tz 46/93).

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor, Vrchní soud v Praze zrušil usnesení městského prokurátora v Brně z 13. října 1992 sp. zn. 5 Pv 675/92 a přikázal tomuto orgánu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením městského prokurátora v Brně z 13. 10. 1992 sp. zn. 5 Pv 675/92 bylo podle § 172 odst. 1 písm. f) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného J. S. pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že od počátku října 1990 do dubna 1992 řádně nepřispíval na výživu své nezletilé dcery J. S. ml., nar. 21. 7. 1989, ačkoli mu rozsudkem okresního soudu v České Lípě z 28. 9. 1990 sp. zn. 11 Nc 568/90 byla stanovena povinnost platit na nezletilou dceru výživné 400 Kčs měsíčně do rukou matky dítěte, a za uvedenou dobu dlužil na výživném celkem 7600 Kčs. Toto rozhodnutí odůvodnil městský prokurátor v Brně odkazem na ustanovení § 214 tr. zák. s tím, že obviněný dodatečně splnil svou vyživovací povinnost a trestný čin neměl trvale nepříznivých následků.

Usnesení městského prokurátora v Brně nabylo právní moci 27. 10. 1992.

Generální prokurátor podal v šestiměsíční lhůtě od právní moci (§ 272 tr. ř.), ve prospěch i v neprospěch obviněného J. S. proti usnesení městského prokurátora v Brně stížnost pro porušení zákona. V mimořádném oprávněm prostředku vytkl, že městský prokurátor v Brně rozhodl o zastavení trestního stíhání na podkladě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Namítl, že na podkladě provedených důkazů vůbec nebylo zjištěno, od kdy obviněný neplnil svou vyživovací povinnost k nezletilé dceři, jaké byly sociální poměry obviněného a matky dítěte v době neplacení výživného, zda dítě nebylo vystaveno nebezpečí nouze a jak bylo o výši výživného rozhodnuto v občanskoprávním řízení. Generální prokurátor tedy vytkl, že ve skutečnosti vůbec nebylo zjištěno, zda a v jakém rozsahu se obviněný

dopustil trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. Avšak i pro případ, že by bylo správné zjištění, že obviněný se trestného činu dopustil tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného usnesení, generální prokurátor namítl, že pro aplikaci ustanovení § 214 tr. zák. o účinné lítosti jako důvodu zániku trestnosti činu nebyly splněny podmínky, protože obviněný neuhradil dlužné výživné v plné výši. Generální prokurátor proto v závěru stížnosti pro porušení zákona navrhl, aby Vrchní soud vyslovil vytykaná porušení zákona, ke kterým došlo ve prospěch i v neprospěch obviněného, aby zrušil napadené usnesení a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., tj. aby přikázal nové projednání a rozhodnutí věci.

Vrchní soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Městský prokurátor v Brně rozhodl o zastavení trestního stíhání z důvodu, že zanikla trestnost činu. Podmínkou takového rozhodnutí je především zjištění, že byl spáchán čin, který jinak má znaky trestného činu. Dokazování v přípravném řízení však nebylo zaměřeno na zjištění skutečností rozhodných pro posouzení, zda obviněný J. S. spáchal čin, který jinak má znaky trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák.

Spolehlivě nebylo zjištěno, jak bylo o povinnosti obviněného J. S. rozhodnuto v občanskoprávním řízení. O rozsudku Okresního soudu v České Lípě ve věci sp. zn. 11 Nc 568/90 se zmínil obviněný ve své výpovědi a Okresní úřad Česká Lípa (oddělení péče o rodinu), avšak k důkazu nebyl opatřen příslušný spis Okresního soudu v České Lípě ani opis rozsudku. Nemohla být tedy bezpečně ověřena okolnost, zda skutečně bylo obviněnému pravomocně uloženo placení výživného ve výši 400 Kčs měsíčně a od které doby, a nemohlo být ani zjištěno, z jakých poměrů na straně obviněného jako povinné osoby a z jakých poměrů na straně dítěte jako oprávněné osoby soud při rozhodování o výši výživného vycházel.

Nebyly provedeny žádné důkazy k objasnění otázky, jaké byly majetkové a výdělkové poměry obviněného a matky dítěte v době, kdy obviněný neplnil svou výživovací povinnost. Toto zjištění bylo významné pro posouzení, zda se poměry na straně obviněného nebo na straně dítěte nezměnily

tak, aby to případně odůvodňovalo jinou výši výživného, než jaká byla stanovena ve věci Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 11 Nc 568/90, resp. zda poměry, z nichž Okresní soud v uvedené věci vycházel, trvaly i v době neplacení výživného.

V přípravném řízení nebyl proveden žádný důkaz ani ohledně toho, od kdy obviněný ve skutečnosti neplnil výživovací povinnost. Pro údaj uvedený ve výroku napadeného usnesení, že tomu tak bylo od počátku října 1990, není ve spise žádný podklad v důkazech. K této otázce se nevyjádřil obviněný, protože v podstatě odmítl vypovídat, což bylo v souladu s ustanovením § 33 odst. 1 tr. ř. Avšak k uvedené otázce nebyla vyslechnuta svědkyně J. S. st., matka dítěte, k jejímž rukám měl obviněný výživné platit. Otázka počátku neplacení výživného nebyla objasněna ani na podkladě zprávy Okresního úřadu Česká Lípa (oddělení péče o rodinu). Počátek října 1990 jako doba, od které obviněný neplatil výživné, je uveden pouze v usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř. a ve sdělení obvinění obviněnému J. S. podle § 169 písm. a) tr. ř. Pokud podkladem usnesení o zahájení trestního stíhání a sdělení obvinění bylo oznámení trestného činu, které podle § 158 odst. 1 tr. ř. učinila matka dítěte, nejde o důkaz podle trestního řádu. Důkazem podle trestního řádu je teprve výslech matky dítěte jako svědkyně podle § 97 a násl. tr. ř., který se musí týkat všech rozhodných skutečností, k nimž se svědkyně může vyjádřit na podkladě svých poznatků. Povinnost orgánů činných v trestním řízení provést výslech svědkyně v tomto rozsahu není dotčena tím, že svědkyně tyto skutečnosti uvedla případně již v oznámení o trestném činu (§ 158 odst. 1 tr. ř.). Výslech svědkyně J. S. st., matky dítěte, byl proto proveden nedostatečně, neboť svědkyně se vyjádřila jen tak, že obviněný vše, co dlužil, již splatil a nadále platí výživné ve výši, která mu byla stanovena soudem. Výslech svědkyně vůbec nebyl orientován na skutkové okolnosti, jimiž měly být naplněny zákonné znaky trestného činu.

Pro posouzení otázky, zda se obviněný dopustil trestného činu a jaká byla jeho správná právní kvalifikace, bylo významné provedení důkazů za účelem zjištění všech okolností vztahujících se k tomu, že Okresní úřad v České Lípě rozhodnutím z 15. 3. 1991 č. j. Om 476/90 přiznal J. S. st. příspěvek na výživu dítěte ve výši 400 Kčs měsíčně, počínaje dnem 1. 3.

1991, a to podle předpisů o sociálním zabezpečení. Mělo být zjištěno, z jakých důvodů matka dítěte o tento příspěvek požádala, a tyto důvody měly být posouzeny z toho hlediska, zda dítě nebylo v důsledku neplacení výživného obviněným vydáno nebezpečí nouze ve smyslu § 213 odst. 3 tr. zák. Ani v tomto ohledu však nebylo provedeno žádné dokazování.

Závažným nedostatkem napadeného usnesení je též to, že se v něm městský prokurátor v Brně nevypořádal s otázkou placení výživného do doby, kdy toto usnesení bylo vydáno, tj. do 13. 10. 1992. Na podkladě důkazů totiž mělo být ověřeno, zda obviněný případně nepokračoval v neplacení výživného až do této doby. Městský prokurátor v Brně se tak nevypořádal s celým skutkem, který byl předmětem trestního stíhání.

Dále Vrchní soud uvedl, že napadené usnesení bylo vydáno bez toho, že by byly náležitě zjištěny podmínky zániku trestnosti stanovené v § 214 tr. zák. Podrobně přitom vysvětlil, jaké okolnosti měly být pro toto zjištění objasněny.

Č. 47

Zákonným podkladem znaleckého posudku je jen pravomocné usnesení o přibrání znalce, i když stížnost proti němu nemá odkladný účinek a usnesení je vykonatelné před právní mocí. Nebylo-li usnesení o přibrání znalce oznámeno také obviněnému, pokud je oprávněn podat proti němu stížnost, nemůže usnesení nabýt právní moci.

Seznámení s výsledky vyšetřování nemůže nahradit řádné doručení usnesení, proti němuž má obviněný právo podat stížnost.

Osobou oprávněnou podat stížnost proti usnesení o přibrání znalce k objasnění otázky významné pro posouzení viny je nejen prokurátor a znalec, ale také obviněný. Tak tomu je i tehdy, je-li znalec přibírán k objasnění též takových otázek, které jsou významné pro rozhodnutí o trestu, ochranném opatření a náhradě škody, tj. pro jakékoli rozhodnutí týkající se obviněného (§ 142 odst. 1 tr. ř.).

Nebylo-li v takovém případě usnesení o přibrání znalce řádně oznámeno obviněnému, znamená to také zkrácení jeho práva na obhajobu, a tedy podstatnou vadu řízení. Taková vada, došlo-li k ní v přípravném řízení, odůvodňuje postup podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy vrácení věci prokurátorovi k došetření.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 30. června 1993 3To 43/93.)

Vrchní soud v Praze zamítl stížnost Krajského prokurátora v Plzni proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze 4. května 1993 sp. zn. 2 T 11/93

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením byla podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. při předběžném projednání obžaloby vrácena prokurátorovi k došetření věc obviněného M. K. stíhaného pro přípravu trestného činu vraždy podle § 7 odst. 1 tr. zák., § 219 odst. 1 tr. zák. a pro další trestné činy. Toto rozhodnutí opřel Krajský soud o závěr, že je nutno doplnit přípravné řízení o další důkazy a že je třeba odstranit procesní vady, k nimž došlo v přípravném řízení. V dalším bylo rozhodnuto podle § 192 tr. ř. tak, že obviněný M. K. byl ponechán ve vazbě.

Proti usnesení podal v zákonné lhůtě stížnost krajský prokurátor v Plzni, který napadl pouze výrok o vrácení věci prokurátorovi k došetření a označil požadavky Krajského soudu na doplnění důkazů a na odstranění procesních vad za neopodstatněné. Krajský prokurátor proto navrhl, aby Vrchní soud zrušil napadené usnesení v části týkající se vrácení věci prokurátorovi k došetření a aby uložil Krajskému soudu o věci znovu jednat a rozhodnout.

Vrchní soud přezkoumal podle § 147 odst. 1, 2 tr. ř. správnost výroku, pokud jím bylo rozhodnuto o vrácení věci prokurátorovi k došetření, i řízení, které této části usnesení předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

Požadavky Krajského soudu ohledně doplnění důkazů a odstranění procesních vad se vztahují pouze k té části obžaloby, v níž je obviněnému

M. K. kladeno za vinu spáchání přípravy trestného činu vraždy podle § 7 odst. 1 tr. zák., § 219 odst. 1 tr. zák. Tato část trestné činnosti obviněného spočívala podle obžaloby v tom, že koncem srpna 1992 v Karlových Varech opakovaně naváděl Š. R. a M. T., aby zabili M. M., slíbil jim za to odměnu 20 000 Kč a po sdělení, že M. M. zabili, jim vyplatil jako odměnu 1000 DEM, přičemž nevěděl, že Š. R. a M. T. ve skutečnosti M. M. nezabili.

Vzhledem ke konkrétní důkazní situaci v posuzované věci mají základní význam mimo jiné výpovědi svědků Š. R., M. T. a M. M. Pro posouzení věrohodnosti výpovědí těchto svědků jsou důležité i důkazy, které se vztahují k osobám těchto svědků. Jde především o znalecké posudky psychologů. V souvislosti s přibráním znalců však došlo v přípravném řízení k závažným nedostatkům. Usnesení vyšetřovatele z 26. 11. 1992 o přibrání znalkyně PhDr. J. P., ani usnesení vyšetřovatele z 15. 12. 1992 o přibrání znalkyně PhDr. H. F. ve skutečnosti nenabýlo právní moci, protože žádné z obou usnesení nebylo doručení opisů oznámeno (§ 137 odst. 1 tr. ř.) všem osobám oprávněným podat stížnost (§ 137 odst. 2, 3 tr. ř., § 142 odst. 1 tr. ř.). Žádné z těchto usnesení totiž nebylo v opise doručeno obviněnému M. K., ani jeho obhájci. Přitom obviněný je osobou, která může proti oběma usnesením podat stížnost, neboť obě usnesení se ho přímo dotýkají (§ 142 odst. 1 tr. ř.). I když podle úkolů, které vyšetřovatel znalci vymezil, jde o objasnění vlastností svědků a jejich pravdomluvnosti, má to zároveň bezprostřední význam pro hodnocení obhajoby obviněného. Vyšetřovatel proto měl opis usnesení v obou případech doručit také obviněnému a jeho obhájci. Pouze za tohoto předpokladu mohla obě usnesení nabýt právní moci a stát se zákonným podkladem pro podání znaleckých posudků. Jestliže totiž ustanovení § 105 odst. 1 tr. ř. vyžaduje, aby o přibrání znalce bylo rozhodnuto usnesením, proti kterému je podle § 105 odst. 3 tr. ř. přípustná stížnost, je třeba z toho dovodit, že zákonným podkladem znaleckého posudku je jen pravomocné usnesení o přibrání znalce, a že právní moc takového usnesení nemůže nastat, pokud usnesení nebylo předepsaným způsobem oznámeno osobám oprávněným podat stížnost. Na tom nic nemění skutečnost, že stížnost tu nemá odkladný účinek (§ 141 odst. 4 tr. ř.). Nedostatek odkladného účinku má jen ten vý-

znam, že obsah usnesení lze vykonat již před právní mocí usnesení, avšak usnesení musí nabýt právní moci. Uvedený nedostatek je odstranitelný pouze tím, že vyšetřovatel doručí opis obou usnesení obviněnému a jeho obhájci. Nelze souhlasit s tím, co v odůvodnění napadeného usnesení uvedl Krajský soud, totiž že obviněný a obhájce mají být dotázáni, zda by obviněný využil svého práva opravného prostředku a zda souhlasí s tím, aby se vycházelo z podaných posudků, nebo zda trvá na přibrání znalců. Přisvědčit nelze ani námitce krajského prokurátora, že obviněný ani obhájce nenamítli vadný postup vyšetřovatele při seznámení s výsledky vyšetřování. K tomu je nutno dodat, že procesní nedostatek spočívající v tom, že vyšetřovatel způsobem předepsaným v § 137 odst. 1 tr. ř. neoznámil obviněnému a jeho obhájci usnesení proti němuž může obviněný podat stížnost, není nijak odstraněn tím, že obviněný ani jeho obhájce proti tomuto postupu vyšetřovatele, resp. proti jeho usnesení nic nenamítli při seznámení s výsledky vyšetřování. Právní moc usnesení je totiž odvislá ode dne, kdy usnesení bylo oznámeno vyhlášením nebo doručením opisu, od tohoto dne běží lhůta k podání stížnosti a právní moc nastupuje marným uplynutím této lhůty, aniž by tu mělo jakýkoli význam seznámení obviněného s výsledky vyšetřování. Seznámení obviněného s výsledky vyšetřování zejména nelze pokládat za formu oznámení usnesení vyšetřovatele ve smyslu § 137 odst. 1 tr. ř.

Přípravné řízení tedy trpí vadami, ke kterým došlo při provádění důkazů znaleckými posudky z oboru psychologie. Tyto vady mají charakter podstatných vad, neboť znamenají zkrácení práva obhajoby. Tyto vady přípravného řízení je nutno odstranit. Vracení věci prokurátorovi k došetření je důvodné jen v tom rozsahu, v němž jde o odstranění těchto vad.

Ostatní požadavky Krajského soudu, které se týkají doplnění přípravného řízení o další důkazy, nejsou opodstatněné.

Č. 48

Za zařízení na výrobu lihu ve smyslu ustanovení § 194a odst. 2 tr. zák. nelze považovat zařízení, které sice původně bylo určeno k pálení lihu, ale

které je v posuzované době nekompletní, takže není bez podstatné úpravy způsobilé k takové výrobě.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 31. května 1993 sp. zn. 6 Tz 15/93)

K stížnosti pro porušení zákona Vrchní soud v Praze zrušil usnesení Krajského soudu v Brně z 24. 5. 1979 sp. zn. 6 To 183/79 a rozsudek Okresního soudu v Třebíči z 30. 3. 1979 sp. zn. 2 T 22/79 ve výroku o vině obviněného J. B. trestným činem nedovolené výroby lihu podle § 194a odst. 2 tr. zák. a ve výroku o trestu a trestní stíhání obviněného pro skutek, jímž měl spáchat tento trestný čin, jakož i pro skutek, který byl v rozsudku Okresního soudu posouzen jako přečin podle § 3 odst. 1 písm. b) zák. č. 150/1969 Sb., zastavil podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Třebíči ze dne 30. 3. 1979 sp. zn. 2 T 22/79 byl obviněný J. B. uznán vinným ad 1) přečinem proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. b) zák. č. 150/1969 Sb., ad 2) trestným činem nedovolené výroby lihu podle § 194a odst. 2 tr. zák. Za to byl odsouzen podle § 194a odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1, § 43 odst. 1, § 44 odst. 1, 3 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání 6 měsíců s 15% srážkami ze mzdy obviněného. Podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. bylo vysloveno propadnutí přístroje na pálení lihu.

Odvolání obviněného proti tomuto rozsudku Krajský soud v Brně usnesením ze dne 24. 5. 1979 sp. zn. 6 To 183/79 jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

Proti citovanému usnesení Krajského soudu podal generální prokurátor České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného. Namítá porušení zákona v ustanoveních § 254 odst. 1 a § 256 tr. ř. a v řízení, které jeho vydání předcházelo, v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. ve vztahu k trestnému činu podle § 194a odst. 2 tr. zák. v neprospěch obviněného. Poukazuje na

to, že v této věci bylo zahájeno trestní stíhání a sděleno obvinění proto, že obviněný byl podezřelý z odcizení různých věcí ke škodě OSP Třebíč a školního statku. Byla proto provedena domovní prohlídka a odňaty některé věci, mezi kterými se nacházelo i domácí zařízení na destilaci lihu. Podezření z odcizení věcí bylo neúspěšné, a proto byla snaha odsoudit obviněného alespoň v omezené části. Okresní soud však nerespektoval zjištění, že souprava na pálení lihu byla neúplná a bez další úpravy neschopna provozu. Rovněž nebyla vyvrácena obhajoba obviněného, že o přístroji nevěděl, na nalezeném přístroji nebyly známky použití, a že obviněný si lih ze surovin nechával pálit, o čemž předložil i doklady. Okresní soud neprovedl důkaz o kvalitě přístroje a nehodnotil skutečnost, že byl uložen mezi starými odloženými věcmi. Pochybení Okresního soudu Krajský soud jako soud odvolací nezjistil a nenapravitel a s námitkami uvedenými v odvolání se náležitě nevypořádal.

V závěru stížnosti pro porušení zákona proto generální prokurátor navrhl, aby Vrchní soud vyslovil namítané porušení zákona v neprospěch obviněného, vadná rozhodnutí zrušil a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Vrchní soud přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo a shledal, že zákon byl porušen.

Podle zjištění Okresního soudu se obviněný trestného činu nedovolené výroby lihu podle § 194a odst. 2 tr. zák. dopustil tím, že po přesné nezjištěnou dobu až do jeho zajištění dne 20. 7. 1978 přechovával v prostorách svého domu v Sokolův čp. 7, okr. Třebíč, přístroj na pálení lihu. Okresní soud při posuzování viny vycházel pouze z tohoto faktu a již blíže nezjišťoval, za jakých podmínek měl přístroj přechovávat, zejména zda přístroj byl způsobilý k pálení ovocného lihu a zda byla vůbec naplněna skutková podstata stíhaného trestného činu.

Z obsahu spisu plyne, že důkazní řízení bylo zaměřeno na objasnění způsobu a rozsahu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a posuzované záležitosti týkající se zjišťování skutečností k přechovávání přístroje na pálení lihu se dokazování zaměřovalo pouze okrajově. Obviněný v přípravném řízení uvedl, že tento přístroj v objektu, kde bydlel, zůstal po rodičích jeho manželky a po neúspěšném pokusu na vypálení lihu jej odho-

díl a více již nepoužíval. V hlavním líčení nebyl k této otázce vyslechnut.

Po provedené domovní prohlídce a nalezení zařízení na destilaci byla věc předána Okresní finanční správě v Třebíči, která pak v přípisu ze dne 27. 2. 1979 uvedla, že zařízení je neúplné a jen po doplnění o nádobu na rozvařování ovocného kvasu je schopné destilace. Okresní soud se nijak blíže tímto vyjádřením nezabýval a neprovedl důkaz, zda přístroj byl způsobilý k provozu.

Ustanovení § 194a odst. 2 tr. zák. postihuje neoprávněné zhotovení nebo přechovávání zařízení na výrobu lihu a jeho účelem je zamezit nedovolenému pálení lihu ve větším množství, byť jen pro potřeby pachatele. Jestliže Okresní soud vycházel při závěru o vině obviněného jen ze zjištění o nalezení přístroje, aniž blíže zkoumal, zda je přístroj způsobilý destilace, nezjistil řádně skutečný stav věci a nemohl proto odpovědně právně hodnotit zjištěný neúplný stav. Za zařízení na výrobu lihu ve smyslu uvedeného ustanovení není totiž možno považovat zařízení, které bylo sice určeno k pálení lihu, ale které je v posuzované době nekompletní tak, že bez podstatné úpravy není pro tuto výrobu způsobilé. Vedle toho Okresní soud ani blíže nevymezil dobu, od které mělo k přechovávání dojít, zda to byl rok 1962, kdy obviněný po sňatku se nastěhoval do domu rodičů své ženy, případně později; v této souvislosti neobjasnil pokus obviněného o neúspěšnou destilaci v roce 1966, zejména proč pak přístroj jako věc nepotřebnou skladoval. Rovněž náležitě nehodnotil doklady o legálním pálení slivovice v pálenici v Náměčích, předložené obviněným. Podle dokladu č. 10 obviněný odevzdal 170 kg kvasu švestek a za vypálení v zařízení ZNZ zaplatil částku 659,75 Kčs a podle dokladu č. 11 odevzdal stejnému zařízení na vypálení 120 kg kvasu švestek a za to zaplatil částku 536,25 Kčs. Tyto důkazy by spíše svědčily pro závěr, že obviněný měl možnost získat kvalitní lih uvedeným způsobem a nebyl odkázán na neúplné zařízení na pálení lihu, které nebylo způsobilé k provozu.

Okresní soud v zájmu odstranění pochybností doby přechovávání přístroje měl vyslechnout manželku obviněného k zjištění, co jí bylo známo o destilačním přístroji jejího otce, a pokud nevyžádal odborné vyjádření o způsobilosti tohoto přístroje, měl vyslechnout odpovědného pracovníka Okresní finanční správy v Třebíči, který měl podat vysvětlení, jaké sou-

částky byly ještě potřebné, aby destilační přístroj mohl být použit k účelu, ke kterému byl zhotoven.

Pochybení Okresního soudu nenapravit ani Krajský soud, který z podnětu odvolání obviněného B. v rámci své prezkumné povinnosti tak měl učinit. Obviněný i v podaném odvolání stran trestného činu nedovolené výroby lihu setrval na své obhajobě, že o zařízení na výrobu lihu nevěděl, že zařízení bylo nedokonalé a on sám nechal vypálit lih v Náměčích.

Vrchní soud proto po vyslovení porušení zákona v neprospěch obviněného zrušil napadené usnesení Krajského soudu, jakož i rozsudek Okresního soudu ve výroku o vině trestným činem nedovolené výroby lihu podle § 194a odst. 2 tr. zák. a ve výroku o trestu. Pokud jde o uvedený trestný čin podle § 194a odst. 2 tr. zák., z toho co bylo uvedeno, vyplývá, že skutkový děj by měl být došetřen. Takové došetření však nepřichází v úvahu, neboť vzhledem k trestní sazbě, která činí trest odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest nebo propadnutí věci, na tento trestný čin se vztahuje amnestie prezidenta republiky ze dne 1. 1. 1990 článek V písm. a). Proto podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. a uvedeného ustanovení amnestie prezidenta republiky bylo trestní stíhání stran popisovaného skutku zastaveno.

Pokud jde o vinu obviněného přečinem proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. b) zák. č. 150/1969 Sb., ohledně něhož zůstal výrok v rozsudku Okresního soudu nezměněn, nebylo možno uložit za tento přečin přiměřený trest. Je to odůvodněno tím, že řízení a rozhodnutí o trestu po zrušení původního trestu je součástí trestního stíhání a dále tím, že skutek obviněného v posuzovaném směru podléhá amnestii prezidenta republiky ze dne 8. 5. 1980. Za tohoto stavu s přihlédnutím k tomu, že uvedený pravomocný výrok o vině není překážkou pro zastavení trestního stíhání, Vrchní soud podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. a článku IV písm. a) amnestie prezidenta republiky ze dne 8. 5. 1980 trestní stíhání zastavil. Jiný postup za daného stavu nepřicházel v úvahu, a to i naproti tomu, že zák. č. 150/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů byl zákonem č. 175/1990 Sb. zrušen, neboť výrok o vině obviněného stran uvedeného přečinu byl ponechán v právní moci a zastavení trestního stíhání se posuzuje v době následné po spáchání skutku a v úvahu přicházející amnestie.

Č. 49

Jestliže byly v přípravném řízení provedeny řádně všechny důkazy důležité pro objasnění věci, nelze věc vrátit podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. prokurátorovi k došetření proto, že mezi důležitými důkazy jsou podstatné rozpory neodstranitelné provedením dalších důkazů. V takovém případě je povinností soudu nařídit hlavní líčení, shromážděné důkazy provést a na základě jejich hodnocení podle § 2 odst. 6 tr. ř. věc sám rozhodnout.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze z 11. června 1993 sp. zn. 5 To 29/93)

K stížnosti krajského prokurátora v Hradci Králové Vrchní soud v Praze zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové z 29. dubna 1993 sp. zn. 1 T 11/93 ve výroku, jímž byla věc vrácena prokurátorovi k došetření, a tomuto soudu přikázal, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením byla podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. při předběžném projednání obžaloby vrácena prokurátorovi k došetření věc obviněného R. S. pro pokus trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 219 odst. 1 tr. zák. Toto rozhodnutí odůvodnil Krajský soud tím, že nebyly provedeny důkazy nutné pro odstranění podstatných rozporů ve výpovědích obviněného R. S. a poškozeného P. K. Podle Krajského soudu těmito důkazy jsou vyšetřovací pokus nebo rekonstrukce na místě činu za přítomnosti znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, fotodokumentace o těchto úkonech, doplnění znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, fotodokumentací nebo nákresem lokalizace ran na těle poškozeného, znalecký posudek psychologa ohledně poškozeného nebo alespoň zprávy ohledně osoby poškozeného, které by umožnily hodnotit jeho věrohodnost.

Kromě toho bylo napadeným usnesením rozhodnuto, že obviněný R. S. se ponechává ve vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. a), b) tr. ř.

Proti usnesení podal v zákonné lhůtě krajský prokurátor v Hradci Krá-

lové stížnost, v níž napadl výslovně jen rozhodnutí o vrácení věci prokurátorovi k došetření. Namítl, že doplnění důkazů, jak je požadováno Krajským soudem, je zčásti nadbytečné, protože ohledně rozhodných skutečností již byly provedeny důkazy v dostatečném rozsahu, a zčásti nereálné, protože pro provedení takových úkonů, jakými jsou vyšetřovací pokus či rekonstrukce, nejsou v dané věci podmínky. Proto krajský prokurátor navrhl, aby Vrchní soud zrušil napadené usnesení ve výroku o vrácení věci prokurátorovi k došetření a aby Krajskému soudu uložil o věci znovu jednat a rozhodnout.

Vrchní soud přezkoumal podle § 147 odst. 1, 2 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, pokud jím bylo rozhodnuto o vrácení věci prokurátorovi k došetření, i řízení, které této části usnesení předcházelo, a shledal, že stížnost je důvodná.

K pokusu trestného činu, pro který byla na obviněného podána obžaloba, mělo dojít v rámci incidentu spočívajícího ve vzájemném fyzickém napadení obviněného a poškozeného za přítomnosti dalších osob, přičemž obviněný měl na poškozeného zaútočit loveckým nožem, jímž ho nejméně dvakrát zasáhl do hrudníku v úmyslu ho usmrtit. Důkazní situace v této věci se vyznačuje především závažnými rozpory ve výpovědích obviněného a poškozeného a dále neurčitostí a odlišnostmi ve výpovědích svědků z řad osob přítomných na místě při incidentu.

Přípravnému řízení nelze jako neúplnost při dokazování vytýkat, že by některý ze svědků incidentu nebyl vyslechnut nebo, že by výslech těchto svědků nebyl zaměřen na zjištění rozhodných skutečností. Se zřetelem k obsahu dosavadních výpovědí se nejvíce reálným to, že by neurčitost či rozpory ve výpovědích byly odstranitelné opakováním výslechů.

Provedení vyšetřovacího pokusu, jak se o něm zmínil Krajský soud v napadeném usnesení, nepřichází v dané věci v úvahu. Vyšetřovací pokus totiž je úkon, jímž se ověřuje objektivní možnost nějaké skutečnosti, události nebo jevu za určitých podmínek, které jsou při tomto úkonu uměle obnoveny. Krajský soud ostatně ani nekonkretizoval, co by mělo být vyšetřovacím pokusem ověřeno. Z obsahu a smyslu napadeného usnesení, jak bylo Krajským soudem zdůvodněno, je zřejmé, že Krajský soud měl ve skutečnosti na mysli takový úkon, při kterém by obviněný i poškozený na

místě samém předvedli, jak událost, která je předmětem trestního stíhání, proběhla. Provedení tohoto úkonu v posuzované věci však není nutné, protože podstata rozporů ve výpovědích obviněného a poškozeného je taková, že tyto rozpory nemohou být naznačeným úkonem odstraněny. Základem těchto rozporů je odlišné tvrzení obviněného a poškozeného o vnějších okolnostech jednání, které spočívalo v bodnutí poškozeného obviněným. Rozpor tu je v tom, zda k bodnutí došlo v rámci obrany obviněného proti útoku poškozeného, anebo zda bodnutí samo mělo charakter útočného aktu v situaci, kdy obviněný nebyl ohrožen útokem poškozeného. Tyto vnější okolnosti posuzovaného jednání nelze odstranit navrhovaným úkonem, neboť obviněný ani poškozený nedokázali samotné bodnutí popsat tak, aby z toho vyplývala reálná možnost fyzického znázornění výpovědi. Např. obviněný uvedl, že rukou s nožem se oháněl po poškozeném, který na něho útočil, že neregistroval, zda a kam ho zasáhl, že poškozený náhle padl na zem a že poté ho již nechal. Vzhledem k takto neurčitě výpovědi nelze reálně očekávat, že by obviněný přesně ukázal, jak vedl rány nožem, kam směřovaly, kde zasáhly tělo poškozeného apod. Poškozený uvedl, že si nepamatuje, v jaké poloze ve vztahu k obviněnému byl v okamžiku bodnutí. Není proto reálné, že by poškozený dokázal přesně ukázat, jak byly rány nožem vedeny.

Výhrady Krajského soudu proti znaleckému posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, jsou neopodstatněné. Znalec v posudku dostatečně přesně, konkrétně a podrobně popsal zranění poškozeného, jeho rozsah i závažnost, umístění jednotlivých ran, mechanismus jejich vzniku co do charakteru nástroje, jímž byly rány způsobeny, atd. Fotodokumentace či nákres zasažených míst na těle poškozeného jsou nadbytečné, protože umístění ran na těle poškozeného je jasně popsáno slovně ve znaleckém posudku. Pokud by měl Krajský soud v tomto ohledu přesto nějaké pochybnosti, lze je odstranit výsledkem znalce v hlavním líčení. Doplnění znaleckého posudku vrácením věci prokurátorovi k došetření však nutné není.

Požadavek Krajského soudu na zhodnocení tělesných proporcí obviněného a poškozeného za účelem objasnění otázky, kdo z nich měl fyzickou převahu, je dalším nadbytečným požadavkem. Z té části znaleckého po-

sudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, v níž se znalec zabýval stupněm ovlivnění obviněného i poškozeného alkoholem, vyplývají mimo jiné i konkrétní údaje o výšce a váze obviněného a poškozeného. Není proto třeba vést v tomto ohledu nějaké další dokazování.

Za situace, kdy mezi výpovědi obviněného a poškozeného jsou podstatné rozpory, není neopodstatněná úvaha Krajského soudu, že pro hodnocení výpovědi poškozeného jsou významné důkazy charakterizující jeho osobu. Tyto důkazy však může snadno opatřit Krajský soud v rámci přípravy hlavního líčení, neboť jde jen o opatření listinných důkazů (např. rejstřík trestů, případně trestní spisy o předchozích odsouzeních, zpráva zaměstnavatele o chování a povahových vlastnostech poškozeného, obdobná zpráva od orgánu místní správy z místa bydliště poškozeného apod.). Znalecký posudek z oboru psychologie není nutný, protože žádné konkrétní poznatky o osobě poškozeného neukazují na to, že by byla nějak dotčena schopnost poškozeného jako svědka správně vnímat nebo vypovídat.

Z uvedeného je zřejmé, že rozpory, které v důkazech přetrvávají po provedení přípravného řízení, nelze odstranit tím, že by přípravné řízení bylo v nějaké podstatné míře doplněno dalšími důkazy. Za této situace je rozhodnutí o vině závislé na výsledcích dokazování v hlavním líčení a na tom, jak bude soud v rámci postupu podle § 2 odst. 6 tr. ř. hodnotit provedené důkazy.

Vrchní soud proto z podnětu stížnosti krajského prokurátora zrušil napadené usnesení ve výroku o vrácení věci prokurátorovi k došetření a uložil Krajskému soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Č. 50

Dovoz a prodej audiokazet, na nichž byl přehráván z kompaktních desek (CD) mezinárodní repertoár bez souhlasu nositelů autorských a příbuzných práv, je trestným činem porušování autorského práva podle § 152 tr. zák., jednal-li pachatel úmyslně. Při nedostatku úmyslu může jít o přestupek podle § 32 odst. 1 písm. b) zák. ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích (ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, úplné znění č. 124/1993 Sb.).

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 26. února 1993 sp. zn. 5 Tz 130/92)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, Vrchní soud v Praze zrušil usnesení okresního prokurátora v Trutnově z 25. června 1992 sp. zn. Pv 333/92 a tomuto orgánu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Pravomocným usnesením ze dne 14. 2. 1992 ČVS OOP 1/92 zahájil vyhledatel Policie České republiky Obvodního oddělení v Hostinném podle § 160 odst. 1 tr. ř. trestní stíhání a téhož dne podle § 169 písm. a) tr. ř. sdělil obvinění B. E. pro trestný čin porušování autorského práva podle § 152 tr. zák. Trestné činnosti se podle výroku usnesení měl obviněný B. E. dopustit tím, že v době od 28. dubna 1991 do 31. prosince 1991 v Hostinném, okres Trutnov a jinde jako soukromý podnikatel prodával magnetofonové kazety, aniž byla uhrazena autorská práva a honoráře za ně, v celkovém počtu nejméně 2400 ks. Po skončení přípravného řízení okresní prokurátor v Trutnově svým usnesením ze dne 25. 6. 1992 sp. zn. Pv 333/92 trestní stíhání obviněného B. E. podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil s tím, že uvedený skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci.

Generální prokurátor České republiky podal dne 16. prosince 1992, tedy ve lhůtě šesti měsíců uvedené v § 272 tr. ř., stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného B. E. Uvádí v ní, že okresní prokurátor náležitě neobjasnil všechny rozhodné okolnosti týkající se subjektivní stránky trestného činu porušování autorského práva podle § 152 tr. zák., a proto napadené usnesení není v souladu se zákonem. Podle stížnosti pro porušení zákona dosud shromážděné důkazy v přípravném řízení měly být doplněny výsledkem odpovědné osoby firmy SALOME v Hradci Králové o všech okolnostech sjednání hospodářské smlouvy s obviněným E., zejména pokud jde o zabezpečení autorských práv. Dále bylo zapotřebí ověřit u orgánů celní správy, zda tyto orgány při výkonu své pravomoci rovněž kontrolují dodržování autorského zákona; řízení mělo být doplněno i výsledkem odpovědného zástupce Mezinárodní federace fonografického prů-

myslu (IFPI) k tomu, jakým způsobem a vůči komu se tato organizace zaměřovala ve svém úsilí zamezit dalšímu prodeji pirátských kazet v ČSFR. Stížnost pro porušení zákona dále vytýká okresnímu prokurátorovi, že se též nezabýval případným právním posouzením jednání obviněného jako přestupku na úseku kultury podle § 32 odst. 1 písm. b) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jehož subjektivní stránka je naplněna i zaviněním z nedbalosti. Podle stížnosti pro porušení zákona napadeným usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 152 tr. zák. Generální prokurátor České republiky proto navrhl, aby Vrchní soud v Praze vyslovil vytýkané porušení zákona, aby zrušil napadené usnesení a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Vrchní soud v Praze podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo a dospěl k těmto závěrům:

Okresní prokurátor odůvodnil napadené usnesení tím, že obviněnému byl shromážděnými důkazy prokázán prodej výše uvedených nahraných audiokazet, které si za tím účelem opatřil v rámci svého živnostenského oprávnění. Trestný čin porušování autorského práva podle § 152 tr. zák. je trestným činem úmyslným a z provedených důkazů nebylo možno dovodit, že obviněný autorská práva porušoval úmyslně. Podle prokurátora obviněný měl k dispozici potvrzení, že autorská práva jsou zaručena smlouvou mezi zahraničním dodavatelem a firmami, od nichž kazety nakoupil, a to SALOME v Hradci Králové a firmy AMPEX v Polsku, odkud kazety po řádném proclení dovezla jeho matka H. J. Pokud jde o firmu AMPEX, z jejího prohlášení vyplývá, že kazety, které dále prodávala, odebírala od firmy BRAWO, která hradí autorské poplatky. Ve spise je založena kopie smlouvy mezi polskou autorskou organizací ZAIKS a fonografickým závodem BRAWO, ze které vyplývá, že ZAIKS poskytuje firmě BRAWO nevýlučné právo k multifikování skladeb na magnetofonových kazetách ze svého repertoáru za účelem maloobchodního prodeje a ve smlouvě se hovoří i o placení autorských odměn, které odběratel licence (fa BRAWO) platí na příslušná konta Spolku autorů ZAIKS. Z odborného vyjádření Mezinárodní organizace fonografického průmyslu IFPI Praha vyplývá, že citovaná smlouva může mít právní význam pouze pro subjekty v Polské

republiky. Neplatí proto na území ČSFR a proto ten, kdo do ČSFR dováží a zde prodává polské kazety, které byly vyrobeny bez souhlasu původního výrobce, porušuje autorský zákon (úplné znění vyhlášeno pod č. 247/1990 Sb., dále jen autorský zákon), a zvláště tzv. Fonografickou smlouvu (vyhl. FMZV č. 32/1985 Sb.). Z toho okresní prokurátor v Trutnově dovodil, že na našem území byly sice prodávány tzv. pirátské kazety, avšak obviněný E. tyto kazety nerozmnožoval, ale opatřoval si je za účelem dalšího prodeje, který potom realizoval. Na podkladě shora uvedených smluv, v nichž jsou uvedena i čísla kont, na které firmy poplatky hradí, a po provedeném řádném celním odbavení podle názoru okresního prokurátora nelze dovodit, že obviněný byl přesvědčen, že jeho činnost je v rozporu s autorským zákonem a nemohl se proto dopustit úmyslného trestného činu podle § 152 tr. zák. Vzhledem k nedostatku subjektivní stránky skutkové podstaty tohoto trestného činu podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř., trestní stíhání zastavil.

Tyto skutkové a právní závěry okresního prokurátora v napadeném usnesení nevycházejí z úplného objasnění a zhodnocení všech rozhodných okolností.

Podle § 152 tr. zák. trestného činu porušování autorského práva se dopustí, kdo s dílem, které je předmětem autorského práva nebo práva příbuzného právu autorskému, neoprávněně nakládá způsobem, který přísluší autoru, nebo jinému nositeli autorského práva nebo práva příbuzného právu autorskému.

Okresní prokurátor neprovedl všechny nezbytné důkazy k objasnění skutkového stavu v otázce, zda došlo k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty v úvahu připadajícího trestného činu.

Z odborného vyjádření Mezinárodní federace fonografického průmyslu IFPI vyplývá, že audiokazety prodávané obviněným E. jsou polské výroby a představují mezinárodní repertoár, který byl přehrán z CD bez souhlasu držitelů práv, a poté byly kazety vyvezeny do ČSFR. Dovozem polských kazet, obsahujících tak zvané pirátské nahrávky, byl porušen autorský zákon, zejména v ustanovení § 45 odst. 2 písm. b), dále Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů publikovaná vyhl. FMZV č. 32/1985 Sb., která v čl. 2

stanoví, že „každý smluvní stát se zavazuje chránit výrobce zvukových záznamů, kteří jsou příslušníky jiného členského státu, proti zhotovování snímků bez souhlasu výrobce a proti dovozu takových snímků, pokud se takové zhotovování nebo dovoz uskutečňuje pro účely veřejného rozšiřování, jakož i proti veřejnému rozšiřování těchto snímků“. Podle tohoto odborného vyjádření dovozem a šířením polských kazet na území ČSFR jde o porušení zákonů ČSFR, přičemž vzhledem k jejich rozsáhlosti jde o činnost zvláště nebezpečnou.

I když uvedené vyjádření hodnotí právní otázky, jejichž posuzování přísluší orgánům činným v trestním řízení, je možno z něj vycházet při závěru, že kazety byly přehrány z CD bez souhlasu držitelů práv příbuzných právům autorským. Dovoz a prodej kazet za těchto okolností porušuje práva výrobce zvukového záznamu ve smyslu § 152 tr. zák. Podle § 45 odst. 2 písm. b) autorského zákona, je totiž třeba souhlasu výrobce zvukových záznamů k pořízení rozmnožení zvukového záznamu pro jinou než vlastní osobní potřebu. To znamená, že nejen činnost záležející v přenesení zvukového snímku, jenž je předmětem práv příbuzných právům autorským, na nenahraný nosič, ale i činnost, jíž je přenesený snímek rozšiřován, je výkonem práva, který přísluší nositeli autorského práva a práva příbuzného právu autorskému. Tento výklad je v souladu se shora citovaným závazkem České republiky, vyplývajícím z mezinárodní smlouvy, uveřejněné vyhláškou č. 32/1985 Sb.

Je možno přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že po objektivní stránce došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu porušování autorského práva podle § 152 tr. zák. Bylo proto zapotřebí důsledně objasnit všechny okolnosti případu, pokud jde o subjektivní stránku tohoto trestného činu. Podle § 4 tr. zák. trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem v tomto zákoně uvedeným, porušit nebo ohrozit zájem, chráněný tímto zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Obviněný E. při výslechu odmítl vypovídat, obdobně odmítla vypovídat i jeho matka H. J., která podle zjištění část odprodáných kazet dovezla z Polské republiky. Ze svědeckých výpovědí osob, kterým byly kazety ob-

viněným prodány, vyplývá, že obviněný na jejich dotaz je ubezpečoval, že se nemusí ničeho obávat při prodeji kazet, přičemž některým z nich ukazoval doklady polsky psané s tím, že autorská práva jsou zabezpečena. Ze spisu rovněž vyplývá, že obhájkyň obviněného v záznamu o prostudování vyhledávacího spisu uvedla, že kazety nedovezl obviněný E., pouze je prodával, resp. zprostředkoval jejich prodej; na to všechno měl k dispozici písemnou orážítkovanou licenční smlouvu a byl proto přesvědčen, že autorská práva jsou zaplacená a smlouva nic takového nezakazovala. V tomto směru lze poukázat na hospodářskou smlouvu mezi obviněným a firmou SALOME z Hradce Králové, založenou ve spise. V ní je stanoveno, že autorská práva k audiokazetám zaručená smlouvou mezi firmou SALOME a zahraničním dodavatelem jsou uhrazena. Toto znění smlouvy je však v příkrém rozporu s odborným vyjádřením Mezinárodní federace fonografického průmyslu IFPI, podle něhož dovozem těchto polských pirátských kazet dochází k porušení autorského zákona, o čemž jsou dovozci informováni. Vzhledem ke shora uvedenému bylo proto povinností vyhledávacího orgánu vyslechnout odpovědné osoby firmy SALOME v Hradci Králové o všech okolnostech sjednání hospodářské smlouvy s obviněným, zejména pokud jde o zabezpečení ochrany autorských práv, když právě tato okolnost uvedená ve smlouvě je v příkrém rozporu se současným právním stavem, případně jakým způsobem byl obviněný při uzavírání předmětné smlouvy v tomto bodě informován.

Bylo nutno rovněž přihlédnout k tomu, že předložená potvrzení firmy BRAWO a AMPEX nepotvrzují postoupení licence od původního vydavatele, přičemž podle zjištění IFPI právě firma BRAWO v Polské republice je jednou z těch firem, které audiokazety s nahrávkami mezinárodního repertoáru, pořízené přehráním z kompaktních desek (CD) na magnetofonové kazety dodávaly do bývalé ČSFR.

Vzhledem k dokladu o celním řízení je zapotřebí prověřit u orgánů celní správy, zda v rámci celního řízení u nahraných audiokazet polské výroby bylo rovněž v rozhodné době kontrolováno dodržování autorského zákona, když v položce 23 celního dokladu z 23. 5. 1991 je potvrzení, že „dovoz se uskutečňuje v souladu s platnými předpisy“.

Z odborného vyjádření IFPI rovněž vyplývá, že tato federace podnikla řadu kroků k zamezení dalšího prodeje tohoto zboží v bývalé ČSFR. Bylo proto zapotřebí zjistit, např. výsledkem odpovědného zástupce této organizace, jakým způsobem a vůči komu byly a nadále jsou tyto kroky, popř. opatření, realizovány s cílem zamezit další prodej tohoto zboží v bývalé ČSFR a nyní v České republice. Teprve po objasnění shora uvedených okolností bylo možno odpovědně a objektivně posoudit, zda byla naplněna i subjektivní stránka trestného činu porušování autorského práva podle § 152 tr. zák., zejména formou úmyslu nepřímého podle § 4 písm. b) tr. zák.

Porušení zákona se okresní prokurátor v Trutnově dopustil i tím, že se nezabýval příp. posouzením jednání obviněného E. jako přestupku na úseku kultury podle § 32 odst. 1 písm. b) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Pokud jde o zavinění, při jehož aplikaci ve smyslu § 3 cit. zák. k odpovědnosti za přestupek postačilo i zavinění z nedbalosti. Vzhledem k ustanovení § 20 cit. zák. však tento přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok, což v daném případě bylo dnem 31. 12. 1992.

Z uvedeného vyplývá, že napadeným usnesením okresního prokurátora v Trutnově a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. ve prospěch obviněného E.

Vrchní soud v Praze proto z těchto důvodů podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil zjištěné porušení zákona a za splnění podmínek stanovených v § 272 tr. ř. podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení okresního prokurátora v Trutnově. Zároveň byla zrušena také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a to včetně usnesení krajského prokurátora v Hradci Králové ze dne 25. srpna 1992 sp. zn. Kn 241/92. Podle § 270 odst. 1 tr. ř. bylo příkázáno okresnímu prokurátorovi v Trutnově, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Č. 51

Jestliže bylo trestní stíhání v důsledku amnestie zastaveno a rozhoduje se o zabránění věci podle § 73 tr. zák., musí být splněny podmínky § 55 odst. 1

tr. zák. stran věci, což mimo jiné znamená, že je třeba také řešit jako předběžnou otázku, zda byla jednáním obviněného naplněna skutková podstata některého trestného činu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 21. května 1993 sp. zn. 7 Tz 97/91)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, Vrchní soud v Praze zrušil usnesení Okresního soudu v Olomouci z 16. 2. 1989 sp. zn. 3 T 271/88 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Obžalobou okresního prokurátora v Olomouci ze dne 5. 10. 1988 sp. zn. 1 Pv 865/88 byli obviněni J. V. a V. L. žalováni pro trestný čin obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák., kterého se měl obviněný J. V. dopustit tím, že v listopadu 1987 zakoupil za 10 000 Kčs v Děřichově, okr. Olomouc od V. L. vyřazený větroň typu Šohaj 425, který si opravil a vybavil motorem, a s takto upraveným letadlem bez povolení od poloviny března do 14. 5. 1988 v prostoru obcí Žerotín, Přovice, Děřichov a Strukov, okr. Olomouc, nedovoleně létal, přičemž dne 14. 5. 1988 při letu havaroval poblíž obce Strukov; obviněný V. L. se měl podle této obžaloby téhož trestného činu dopustit tím, že dne 25. 8. 1983 získal od L. G. vyřazený větroň typu Šohaj 425 imatrikulačních znaků OK 5433, větroň si opravil a vybavil motorem a s takto upraveným větronem bez povolení ve více případech do listopadu 1987 v prostoru obcí Žerotín, Přovice, Děřichov a Strukov, okr. Olomouc, nedovoleně létal.

Usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 3. 11. 1988 sp. zn. 3 T 271/88 bylo trestní stíhání obou obviněných podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. z důvodu § 11 odst. 1 tr. ř. zastaveno, neboť se na žalovaný trestný čin vztahovalo ustanovení čl. IV odst. 1 písm. c) rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 27. 10. 1988 o amnestii. Toto usnesení ohledně obou obviněných nabylo právní moci dnem 15. 11. 1988.

Dne 25. listopadu 1988 podal u Okresního soudu v Olomouci okresní

prokurátor návrh na zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. zajištěných v přípravném řízení a odkázal na seznam věcí z vyšetřovacího spisu.

Jde o tyto věci:

1. demolované části havarovaného větroně typu Šohaj 425,
2. podvozek rámové konstrukce uzpůsobený pro převoz větroně, odňatý při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
3. čtyři kusy měřicích přístrojů dříve namontovaných na havarovaném větronu Šohaj 425, odňatých při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
4. kulatý měřicí přístroj – rychloměr (s rozbitým sklem), odňatý při domovní prohlídce u J. V. dne 16. 6. 1988,
5. motor zn. Trabant, výr. č. 65 245541, odňatý při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
6. domácí zhotovený výfuk k motoru a nádržka na benzin, odňaté při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
7. magneto-zapalování (rozebrané) k motoru zn. Trabant, odňaté při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
8. vrtule (na jednom konci poškozená), odňatá při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988,
9. konstrukce podvozku ze 3 kusů bantamových kol zn. Barum, rozměru 12 × 4 pro závěsný kluzák Rogallo, odňatá při domovní prohlídce u M. V. dne 16. 6. 1988 a
10. 3 kusy bantamových pneumatik (2 o rozměrech 350 × 135 se vzdušnicemi, 1 o rozměru 265 × 85 bez vzdušnice), odňaté při domovní prohlídce u otce obviněného V. L. dne 17. 6. 1988.

O tomto návrhu rozhodl Okresní soud v Olomouci usnesením ze dne 16. 2. 1989 sp. zn. 3 T 271/88 tak, že podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. se shora uvedené věci zabírají s výjimkou položky 9. – konstrukce podvozku s třemi kusy bantamových kol a položky 10. – tři kusy bantamových pneumatik. Vlastníkem zabraných věcí pod položkami 1. až 8. se podle § 73 odst. 2 tr. zák. stal stát. Toto usnesení nabylo ohledně obviněného J. V. právní moci dnem 21. 2. 1989.

Proti tomuto pravomocnému usnesení Okresního soudu v Olomouci

podal generální prokurátor České republiky ve prospěch obviněného J. V. stížnost pro porušení zákona. V jejím odůvodnění uvedl, že okresní prokurátor v Olomouci podal na obviněného J. V. obžalobu pro trestný čin obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák., hlavní líčení však ve věci nařízeno nebylo a soud trestní stíhání tohoto obviněného zastavil proto, že s ohledem na vyhlášení amnestie prezidenta republiky ze dne 27. 10. 1988 se jeho trestní stíhání stalo nepřipustným. Obviněný V. nevyužil svého práva žádat o pokračování v trestním stíhání (§ 11 odst. 2 tr. ř.), a proto nebyl učiněn pravomocný výrok o jeho vině tímto trestným činem. Okresní soud v Olomouci si měl proto před rozhodnutím o zabránění věci vyšetřit otázku naplnění skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 180 tr. zák. jako otázku předběžnou. I kdyby přitom došlo k zjištění, že tato skutková podstata jednáním obviněného J. V. naplněna byla, pak pro postup podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. nebyly dány předpoklady, uvedené v ustanovení § 55 odst. 1 tr. zák. Stížnost pro porušení zákona konečně vytýká napadenému usnesení Okresního soudu v Olomouci, že před rozhodováním ve smyslu § 73 tr. zák. si náležitě neujasnili ani otázku vlastnického vztahu k zabíraným předmětům.

Vrchní soud v Praze přezkoumal v rozsahu uvedeném v ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost rozhodnutí Okresního soudu v Olomouci, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného J. V.

Je třeba dát za pravdu stížnosti pro porušení zákona, že rozhodování Okresního soudu v Olomouci ve smyslu § 73 odst. 1 tr. zák. mělo předcházet předběžné posouzení, zda jednáním obviněného J. V. byla naplněna skutková podstata trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák. Jestliže bylo trestní stíhání v důsledku amnestie zastaveno a rozhoduje se o zabránění věci podle § 73 odst. 1 tr. zák. musí být stran této věci splněny podmínky § 55 odst. 1 tr. zák. To mimo jiné znamená, že musel být spáchán ve vztahu k této věci čin naplňující znaky některého trestného činu.

Trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění. Příkladmo je potom pojem „obecného nebezpečí“

čí“ vymezen v ustanovení § 179 odst. 1 tr. zák., podle kterého jde o vyvolání požáru nebo povodně nebo škodlivého účinku výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných, podobně nebezpečných látek nebo sil, nebo jiného podobného nebezpečného jednání, při němž jsou vydáni lidé v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu. Obecné nebezpečí přitom nastává teprve tehdy, stane-li se hrozba uvedeného následku již zcela konkrétní a bezprostřední, nepostačuje zde hrozba jenom vzdálená nebo abstraktní.

Je sice pravdou, že v posuzovaném případě obviněný J. V. létal s větroňem, jehož technická způsobilost nebyla příslušnými orgány schválena, v rozporu s předpisy byl tento větroň opatřen motorem, nebyl imatrikulován ani opatřen identifikačními znaky, lety se vymykaly dispečerskému řízení a obviněný navíc nebyl ani držitelem potřebného oprávnění k létání. Z provedených důkazů však nevyplyvá, že by v souvislosti s touto nedbalostí obviněného J. V. došlo dne 14. 5. 1988 a při letech předchozích k situaci, v níž by bezprostředně hrozily následky uváděné v ustanovení § 179 odst. 1 tr. zák.

Pro zabránění popisovaných věcí podle § 73 tr. zák. proto nebyly splněny podmínky.

Nutno souhlasit i s názorem uvedeným v projednávané stížnosti pro porušení zákona, že v úvahu nepřicházelo ani zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., když drak větroně při havárii byl zcela zničen a ostatní věci, jež byly zabráněny, žádné nebezpečí pro bezpečnost lidí nebo majetku nebo jiný obdobný obecný zájem nepředstavovaly.

Okresní soud v Olomouci při rozhodování o zabránění věci pochybil i v tom, že náležitě neobjasnil otázku vlastnického vztahu k zabraněným věcem a nezkoumal, které osoby by mohly být rozhodnutím ve věci přímo dotčeny. Šlo by především o syna obviněného M. V. a také manželku obviněného J. V. a jeho syna M. V., jimž v řízení o zabránění věci náležela práva zúčastněných osob, které měly být k veřejnému zasedání předvolány (§ 233 odst. 1 tr. ř.).

Z výše uvedených skutečností je patrné, že Okresní soud v Olomouci v tomto případě nedodržel ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., podle kterého orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci

a při svém rozhodování z něho vycházejí. Objasňují se stejnou pečlivostí okolnosti svědčící proti obviněnému i okolnosti, které svědčí v jeho prospěch, a provádějí v obou směrech důkazy, nevyčkávací návrhů stran.

Vrchní soud v Praze ze shora uvedených důvodů podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil zjištěné porušení zákona a podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil v celém rozsahu napadené usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 2. 1988 sp. zn. 3 T 271/88. Zároveň zrušil i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Za splnění podmínek § 270 odst. 1 tr. ř. pak Vrchní soud v Praze přikázal Okresnímu soudu v Olomouci, aby věc znovu v potřebném rozsahu projednal a rozhodl.

Č. 52

Podle § 62 odst. 4 tr. ř. platí fikce doručení písemnosti. Jestliže obsahem písemnosti bylo předvolání svědka k hlavnímu líčení a předvolaný písemnost neobdržel a ani nebyl uvědoměn o uložení zásilky, nelze z uvedené fikce dovozovat, že neuposlechl daného mu příkazu a uložit mu pořádkovou pokutu podle § 66 odst. 1 tr. ř.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. února 1993 sp. zn. 11 To 22/93)

Vrchní soud v Praze k stížnosti svědka Z. J. zrušil usnesení Městského soudu v Praze z 11. prosince 1992 sp. zn. 2 T 28/92.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením uložil Městský soud v Praze svědkovi Z. J. podle § 66 odst. 1 tr. ř. pořádkovou pokutu ve výši 300 Kčs. Svůj postup odůvodnil zjištěním, že svědek byl na den 11. prosince 1992 předvolán v trestní věci obžalovaných T. S., D. I. a M. F. k podání svědecké výpovědi a bez omluvy se k jednání nedostavil. Městský soud má zato, že svědek byl k hlavnímu líčení řádně předvolán ve smyslu § 198 odst. 1 tr. ř., přičemž

doručení písemnosti bylo provedeno ve smyslu § 62 odst. 4 tr. ř. uložení písemnosti na poště. Protože svědek svou neúčast neomluvil, přičemž jeho nepřítomnost omezila Městský soud v Praze při zjišťování skutečného stavu věci, považoval tento soud za adekvátní uložení pořádkové pokuty.

Svědka Z. J. podal proti citovanému usnesení v zákonné lhůtě stížnost, v níž poukazuje na to, že předvolání k soudu neobdržel, stejně tak uvědomění o uložení zásilky, v opačném případě by se k jednání soudu dostavil. Z obsahu a smyslu podané stížnosti je zřejmé, že se svědek domáhá zrušení napadeného usnesení.

Vrchní soud přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a zjistil, že stížnost je důvodná.

Podle § 66 odst. 1 tr. ř. lze uložit pořádkovou pokutu mj. tomu, kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány soudem podle tohoto zákona.

Podle § 62 odst. 4 tr. ř. lze uložit písemnost na poště a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Písemnost se pak považuje za doručenou dnem, kdy byla uložena, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Pokud svědek namítá, že se o uložení zásilky týkající se jeho předvolání k hlavnímu líčení nedozvěděl, pak toto jeho tvrzení nelze vyvrátit, nicméně ve smyslu citovaného ustanovení § 62 odst. 4 tr. ř. platí fikce doručení písemnosti. Pro aplikaci ustanovení § 66 odst. 1 tr. ř. se však ze strany osoby, která neuposlechne příkazu či nevyhoví výzvě dle trestního řádu, vyžaduje, aby se o příkazu či výzvě skutečně dozvěděla. Chybí-li takové zjištění, nelze jen s ohledem na uvedenou fikci považovat podmínky § 66 odst. 1 tr. ř. za splněné.

Za tohoto stavu věci pak Vrchní soud v Praze shledal stížnost svědka Z. J. důvodnou a napadené usnesení pak podle § 149 odst. 1 tr. ř. zrušil.

Poznámky:

Poznámky:

SDĚLENÍ REDAKCE

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek bude od 1. 1. 1994 vydávána v nakladatelství ORAC, s r.o., 602 00 Brno, Masarykova 31

Nakladatelství Orac bude zajišťovat také prodej Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a její distribuci předplatitelům. Nakladatelství Orac prosí zájemce z řad dosavadních předplatitelů Sbírky, aby v zájmu zajištění pravidelného a včasného dodávání jednotlivých sešitů Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek poslali rovněž objednávku na předplatné Sbírky od 1. 1. 1994 (s uvedením přesné adresy svého bydliště nebo sídla) nakladatelství Orac, 602 00 Brno, Masarykova 31.

Chybějící sešity Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek z dřívějších ročníků lze si písemně objednat na adresu: Nejvyšší soud ČR, administrace Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, 657 37 Brno, Burešova 20.

- Pořádková pokuta
(Z fikce doručení písemnosti podle § 62 odst. 4 tr. ř. nelze dovozovat, že předvolaný svědek k hlavnímu líčení neuposlechl danému mu příkazu a uložit mu pořádkovou pokutu podle § 66 odst. 1 tr. ř.) č. 52
- Poškození a porušování provozu obecně prospěšného zařízení
(Návěstidlo na železniční trati je třeba považovat za zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu ve smyslu § 182 odst. 1 písm. a/ tr. zák.; jestliže pachatel vyřadí takové návěstidlo z provozu, naplní znaky ustanovení § 182 odst. 1 písm. a/, odst. 2 písm. a/ tr. zák.) č. 44-II
- Příčinná souvislost
(K otázce tzv. přerušení příčinné souvislosti.) č. 41-II
- Řízení před soudem
(Procesně účinně může upozornit obžalovaného na možnost přísnějšího posouzení skutku v řízení před soudem pouze předseda senátu, nikoli prokurátor.) č. 40
- Souhrnný trest
(Po 1. 1. 1993 nelze aplikovat ustanovení o souhrnném trestu ve vztahu k rozsudkům soudů se sídlem na území Slovenské republiky.) č. 45-I
- Spolupachatelství
(Spolupachatelé odpovídají za celý následek společného jednání bez ohledu na to, jaké zranění bylo způsobeno útokem toho kterého pachatele.) č. 41-III
- Škoda
(Při zjišťování výše škody způsobené trestným činem nelze zpravidla vycházet jen ze zprávy poškozené organizace, není-li z ní patrné, jakým způsobem byla škoda určena.) č. 44-I
- Vazba
(Stížnost prokurátora proti rozhodnutí o propuštění obviněného z vazby na základě přijetí peněžité záruky má odkladný účinek.) č. 36
- Vloupání
(Přeлезení drátěného plotu o výšce 185 cm uzavírajícího určitý prostor naplňuje znaky § 89 odst. 17 tr. zák.) č. 37
(O použití síly ve smyslu uvedeného ustanovení jde i tehdy, jestliže pachatel použil k překonání překážky nástroje, takže intenzita vynaložené fyzické síly nemusela být velká.) č. 38-II
- Vrácení věci prokurátorovi k došetření
(Vrátit věc podle § 188 odst. 1 písm. c/ tr. ř. nelze jen proto, že mezi důležitými důkazy jsou podstatné rozpory neodstranitelné provedením dalších důkazů.) č. 49
- Vyloučení soudce
(Rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby v přípravném řízení je důvodem jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení po podání obžaloby.) č. 35

Zabrání věci

(Jestliže bylo trestní stíhání v důsledku amnestie zastaveno a rozhoduje se o zabrání věci, je třeba také řešit jako předběžnou otázku, zda byla jednáním obviněného naplněna skutková podstata některého trestného činu.)

č. 51

Znalec

(Důvodem pro přibrání jako znalce osoby v seznamu soudních znalců nezapsané nemůže být sama o sobě okolnost, že je s případem seznámena a podávala již v této věci odborné vyjádření. Tato okolnost naopak může být důvodem k pochybnosti o jeho nepodjatosti.)

č. 41-I

Znalecký důkaz

(Zákonným podkladem znaleckého posudku je jen pravomocné rozhodnutí o přibrání znalce. Nebylo-li usnesením o přibrání znalce oznámeno také obviněnému, pokud je oprávněn podat proti němu stížnost, nemůže usnesení nabýt právní moci.)

č. 47

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, dvojsešit 9–10/1993 (ročník XLV) ze 17. 12. 1993. Vydává Nejvyšší soud ČR. Předseda redakční rady: JUDr. Pavel Kučera. Adresa redakce: 657 37 Brno, Burešova 20, tel. 05/41 32 12 37. Tiskne: Naše vojsko, s. p. závod 1, 160 05 Praha 6 - Liboc, Vlastina 23. Ročně vycházejí sešity 1–10 a sešit rejstříků. Cena sešitu 6 Kč (cena dvojsešitu 12 Kč), předplatné ročníku 1993 66 Kč.

Rozšiřuje PNS, a. s. 148 31 Praha 4, Hvoždanská 7. Informace podává každá administrace PNS.

Objednávky předplatného na rok 1994 přijímá ORAC, nakladatelství, s r. o., 602 00 Brno, Masarykova 31.